

KoroiSet

1/2015

Koroinen | Röntämäki | Halinen | Orieto | Metsämäki

Täältä pesee Orikedollakin! s. 3



Kapteeni Koukku putosi ulos satukirjasta s. 12



Raili ja Voitto Linnan juhlissa s. 16



KoroiSet ilmestyy

Neljä numeroa vuodessa:
vuonna 2014 maalisk., touko-,
syys- ja joulukuussa

Jakelu

5500 kpl, jaetaan kotitalouksiin
ja yrityksiin seuraavissa Turun
kaupunginosissa: Koroinen,
Räntämäki, Halinen, Oriketo,
Metsämäki

Julkaisijat

Halinen-Räntämäki -seura,
Halisten omakotiyhdistys, Ha-
maron pienkiinteistömistajain
yhdistys ry, Maarian seurakunnan
Itä-Maarian alueneuvosto, Turun
kristillinen opisto, Elävän Kulttuu-
rin Koroinen

Vastaava toimittaja

Tapio Jokinen,
puh. 050 572 2530,
jokinen.tapio@netti.fi

Toimitussihteeri

Tytti Issakainen

Toimituskunta

Ann-Christin Antell, Toni Ekroos,
Tytti Issakainen, Tapio Jokinen,
Asta Kinghorn, Johanna Lampi-
nen, Timo Leinonen, Jussi Nurmi,
Pertti Pussinen, Pirjo Ranti, Laura
Tikkanen, Virpi Lummevuio

Toimitus

aineisto@koroinen.fi

Kansikuva

Tytti Issakainen: Talviaurinko
kirkastaa maisemaa Maariassa

Ulkoasu

Janne Peltonen

Painopaikka

Finepress Oy, Turku

Ilmoitusmyynti

Tapio Jokinen, puh. 050 572 2530,
jokinen.tapio@netti.fi

Ilmoitusaineistot

Valmis ilmoitusaineisto pdf-muo-
dossa osoitteeseen ilmoitukset@
koroinen.fi viimeistään 2 viikkoa
ennen lehden julkaisuviikkoa

**Ilmoituksen suunnittelu
ja tekstiladonta**

Ilmoituksen taitto- ja muutostyö:
50 e/tunti, yhden tunnin veloitus on
minimitaksa. Aineisto osoitteeseen
ilmoitukset@koroinen.fi viimeistään
2 viikkoa ennen lehden julkaisu-
viikkoa.

Maksuliikenne

Liedon Osuuspankki
471330-230411

Lehden vastuu

Ilmoituksen julkaisemisessa
sattuneesta virheestä lehden
suurin vastuu rajoittuu ilmoituk-
sen hinnan korvaamiseen. Lehti
ei vastaa virheestä, joka ai-
heutuu esim. puutteellisesta tai
virheellisestä ilmoitusaineistos-
ta, puhelinvälityksessä tapah-
tuneesta väärinkäsityksestä tai
epäselvästä käsikirjoituksesta.

Ilmoitushinnat

koko sivu	2310 e
puoli sivua vaaka	1265 e
puoli sivua pysty	1265 e
1/4 sivua	700 e
1/8 sivua	350 e
1/16 sivua	175 e
1/32 sivua	90 e

Alennukset

Vuosialennus 20%
(neljä lehteä/vuosi)

joutsen-
merkki
tähän!

pääkirjoitus

Piippu kaatuu

Turun kaupungin kiinteistöliike-
laitos järjesti 4.2. Turun kristil-
lisellä opistolla tilaisuuden, jossa
selvitettiin polttolaitoksen purka-
miseen liittyviä asioita.

Tilaisuuden avasi tonttipäällik-
kö Timo Laiho, joka kertoi pur-
kulupien tilanteesta. Hän totesi
kaikkien lupien olevan kunnossa ja
purkutyön alkavan 1.3.2015. En-
simmäinen kuukausi tulee olemaan
työmaan perustamista ja sisätilojen
purkamista.

Muita kaupungin edustajia oli
paikalla projektipäällikkö Pirkko
Kunnari sekä hankinta- ja logistiik-
kakeskuksesta Teija Ravea-Unkuri.
Lisäksi paikalla oli urakoitsijan
edustaja Sauli Saarinen Delete
Oy:stä ja tilaajan eli kaupungin

valitsema työmaan valvoja Henry
Talvi Turun A-insinöörit Oy:stä.

Kaupunki oli järjestänyt kilpai-
lutuksen purkamisesta ja saanut
kaikkiaan viisi eri tarjousta, jois-
ta halvin oli Delete Oy:n antama
veroton hinta 378 000,00 euroa.
Esimerkiksi Eko-Kemin tarjous
verottomana oli 969 700,00 euroa
ja kallein tarjous oli 1 835 000,00
euroa verottomana.

Tarjousten suuri ero johti vilk-
kaaseen keskusteluun ja epäilyk-
seen siitä, ovatko tarjoukset ver-
tailukelpoisia. Deleten edustaja
kertoi, että tarjouksia on vertailtu
kaupungin kanssa ja että he ovat
ymmärtäneet oikein tarjousasiakir-
jat ja tarjous vastaa niitä. Lisäksi

Sauli Saarinen kertoi, että yhtiöl-
lä on 700 työntekijää ja liikevaih-
toa 100 miljoonaa euroa. Heillä on
myös runsaasti referenssikohteita
vaativista purkutöistä.

Työmaan valvoja Henry Talvi
antoi lyhyen selvityksen työhisto-
riastaan ja selvitti, miten purkutyö
tulee tapahtumaan ja että työn aika-
na tullaan pitämään alueen asukkaat
ajan tasalla työn edistymisestä. Hän
antoi myös yhteystietonsa tilaisuus-
dessa olleille, mikä antoi luottavai-
sen kuvan hänen toimistaan.

Tilaisuudessa oli noin 30 henki-
löö, ja keskustelu jatkui vilkkaana
kaupungin tarjoamien pullakahvien
nauttimisen merkeissä.

Kiinteistöliikelaitoksen järjes-

tämästä tilaisuudesta jäi paikalle
olleille luottavainen kuva. Toivo-
taan, että työt tulevat tapahtumaan
mahdollisimman vähin melu- ynnä
muiden haittojen seurauksin, kun
piippu kaatuu touko-kesäkuun
aikana.

Tapio
Jokinen
vastaava
toimittaja



tervehdys

Juhlavuonna opiston ikkunasta

Opiston ikkunasta näkyy mai-
niosti ulos, sillä se on uuden uutu-
kainen. Suuren urakan pölyt ovat
vihdoin laskeutuneet – tai parem-
minkin siivottu pois.

Turun kristillisen opiston pää-
rakennuksen peruskorjaus aloitet-
tiin viime vuoden keväällä ja saa-
tiin valmiiksi marraskuun alkuun
mennessä. Neljäkymmentä vuotta
vanha rakennus kohennettiin uut-
ta vastaavaksi. Katto sai uuden
pinnan, ikkunat vaihdettiin, läm-
pöeristystä lisättiin, ilmastointi,
sähköt ja putket uusittiin, pintoja
ehostettiin.

Pari vuotta sitten saatiin val-
miiksi asuntolan peruskorjaus.
Opiston tiloissa kelpaa nyt toimia.
Ne saavat käyttäjiltä, niin henkilö-
kunnalta, opiskelijoilta kuin lyhyt-
aikaisilta kokousvierailta ja ma-
joittujilta runsaasti kiitoksia.

Opisto on valmis aloittamaan
juhlavuoden vieton.

Tätä kirjoittaessani sadat turkulai-
set lapset ovat juuri vierailleet opis-
tolla katsomassa lastenohjaajaopis-
kelijoiden tekemää satunäytelmää.
Pienet vieraat viihtyivät ja eläytyi-
vät tunteella kirjoistaan hypähtänei-
den satuhahmojen maailmaan.

Turun kristillinen opisto kou-
luttaa ammattilaisia, lapsi- ja
perhetyön ohjaajia, viittomakie-
len ohjaajia, koulunkäynnin aa-
mu- ja iltapäivätoiminnan ohjaa-

jia, suntioita ja web designereitä.
Opistolla järjestetään vuosittain
kymppiluokka ja perusopetusta,
maahanmuuttajat opiskelevat suo-
men kieltä ja kulttuuria.

Vapaan sivistystyön linjoil-
la opiskellaan oikeustiedettä, lää-
ketieteellisen orientoivia aineita,
psykologiaa ja kasvatustieteitä,
viittomakieltä ja visuaalista kom-
munikointia sekä uutena linjana
ensi syksystä lähtien kauppatietei-
tä. Lisäksi on tarjolla ns. lyhyt-
kursseja ja työelämää palvelevaa
ammattillista lisäkoulutusta.

Opiskelijamäärä on tänä vuon-
na noin 650.

Turun kristillinen opisto viet-
tää parhaillaan perustamisensa
90-vuotisjuhlavuotta.

Ensimmäiset vuosikymmenet
opisto toimi keskustassa Sepän-
kadulla. Linnasmäen kupeessa
uusissa tiloissa aloitettiin vuonna
1973. Tiloja on useaan otteeseen
laajennettu vastaamaan kasvavia
opiskelijamääriä.

Turun kristillinen opisto ja Lin-
nasmäki oy palvelevat mielellään
lähialueen asukkaita ja laajemmin-
kin Turun seutua juhla-, kokous-
ja majoituspaikkana. Ja tietysti:
opisto on nuorille ja vanhemmil-
lekin turkulaisille oivallinen opis-
kelupaikka. Arkipäivisin opistolla
on tarjolla lounas, joka on maitta-
va mahdollisuus lähialueen asuk-
kaille ja alueella työssä käyville.

Turun kristillinen opisto on
vuosikymmenien ajan kuulunut
herännäisopistojen joukkoon. He-
rännäisyys on luterilaisen kir-
kon piirissä toimiva avaran ar-
mon liike. Opistossa on päivittäin
vapaaehtoiset aamuhartaudet.
Kerran kuukaudessa järjestetään
siioninvirsiseurat, joihin kaik-
ki ovat lämpimästi tervetulleita.
Hyvä mahdollisuus osallistumi-
seen tarjoutuu esimerkiksi opisto-
laispäivänä Marian päivänä 22.3.
Aloitamme Maarian kirkossa mes-
sulla. Ohjelma jatkuu opiston tar-
joamalla lounaalla ja siioninvir-
siseuroilla.

Lämpimästi tervetuloa opis-
tolle!



Tapani Rantala
Turun kristillisen opiston rehtori

Kiirastuli Yrjö Jylhän runoja

Talvisodan päättymisestä
tulee maaliskuussa kulu-
neeksi 75 vuotta. Sodan
äänet hiljenivät rintamilla
13.3.1940 kello 11. Ru-
noilija **Yrjö Jylhä** tulkitsi
suomalaisten tuntoja runo-
kokoelmassaan *Kiirastuli
– runoja sodan ja rauhan
ajoilta*. Teos ilmestyi 1941.
Runot ovat koskettaneet
lukijoita, ja teoksesta on
otettu useita painoksia.

Jylhän runoja esitetään
sunnuntaina 15.3. kello 14
Yli-Maarian seurakuntata-
lolla, Mittumaarintie 73, ja
kello 16 Kotimäen seura-
kuntatalolla Jäkärlässä,
Arkeologinkatu 1.

Runoja tulkitsevat muun
muassa **Pasi Salminen**
sekä **Tuula ja Veikko
Sailola**. Esityksessä on
mukana *Karjala-kuoro*.
Käsikirjoitus ja musiikin
sovitus on **Lasse Vahtolan**,
ohjaus **Mirja Ahosen**.

Tilaisuudet järjestää
Maarian seurakunta.

Orikedon Kotipesula uudelle omistajalle

Turun Kotipesulassa Orikedolla on hiljan toteutunut vanha hyväksi koettu käytäntö. Edellinen omistaja jäi eläkepäivien viettoon ja toimintaa jatkaa yrittäjän ja firman hyvin tunteva, hyvä tuttava. Ja hyvin on vaihto sujunut.

– Edeltäjäni toimi tässä 22 vuotta, ja olen yhtä kauan tuntenut hänet, joten luotin häneen ja saamiini tietoihin ja uskoin siihen, että tästä voisi leipä tulla, sanoo Orikedon Kotipesulan uusi yrittäjä **Rami Seppälä**.

– Alku ollut ihan sellainen kuin odotin. Ihan kivasti on lähtenyt käyntiin.

Koneet tekevät puhdasta jälkeä

Pesulan erikoisuus on laakavesipesukone. Se pesee maton kuin maton. Hinta on yleistariffin mukaan kuusi-toista euroa neliöltä ja sisältää kuivatuksen ja kaikki aineet.

Konekantaan kuuluu myös neljä rumpukonetta:

pieni ja kolme isompaa.

Orikedolla on runsaasti liikkeitä, eri alojen palveluyrityksiä. Sieltäkö pääosa asiakkaista tulee?

– Sanotaan että nyt aluksi tuntuu, että enemmän tulee yksityispuolen ihmisiä kuin yrityksiä, kertoo Rami Seppälä alkuvuikkojen kokemuksestaan.

– Yksityiset ovat matto-puolellakin suurin asiakasryhmä. Pesemme oikeastaan mitä tahansa mattoja, mutta meillä ei silitetä, mankeloida, eikä ole kemiallista pesua.

– Yritykset ovat myös tulleet palveluja hakemaan. Työvaatteita enemmän, Seppälä sanoo.

Mistä lähin kilpailija löytyy?



Laakavesipesukone selvittää käsinsolmitut matot ja muut, joita ei voida rumpukoneissa pestä. – Yksityisasiakkaat ovat matto-puolellakin suurin asiakasryhmä, kertoo uusi pesulayrittäjä Rami Seppälä.

– Luulisin, että Kirkkotien suunnasta.

”Yksityiset ovat matto-puolellakin suurin asiakasryhmä.”

Ruuhkaa juhlien edellä

Joko alan sesongit eli ruuhkauput ovat tiedossa?

– Olen siinä edellisen yrittäjän tietojen varassa. Sesongit pyörii maaliskuusta eteenpäin. Tietenkin touku-kuussa tulee juhlia ja joulun-
alus on myös ruuhkaisempaa, Rami Seppälä ennakoii.

– Vähän arvoituksellista minulle on muun muassa se, paljonko iäkkäämpi väki enää jaksaa laitureilla mattopykillä käydä... Kyllä kuivattaminen on kovaa hommaa, vaikka olisi kunnon kesääkin. Meillä on täällä tehokas kuivatushuone ja ihan asiakkaiden tarpeiden mukaan mennään, lupaa Seppälä.

Onko luvassa uudistuksia tai muutoksia Orikedon pesukuvioihin?

– Ei suurempia muutoksia ruveta vielä näillä näkymin tekemään. Ei myöskään

maksuihin.

Ehkä vuoden päästä on syytä päivittää tilannetta, aprikoi uusi yrittäjä, joka uskoo pikku hiljaa mentävän eteenpäin...

Pienet hanat vaihtuivat isoihin

Rami Seppälä omalta kohdaltaan on kaikinensa tehnyt melkoisen muutoksen: mies on vaihtanut pienistä hanoista isoisempiin.

– Juu, olin tähän asti panimolla alihankkijana 23 vuotta. Huolsin erilaisia juomalaitteita. Erilaista pesemistä. Oluthanoja ja virvoitusjuomalaitteita. Kaikkea, mitä niihin liittyy, kylmäkaappeja myöten.

Mikä sai vaihtamaan alaa?

– Halu muutokseen ja mahdollisuus tehdä se. Nyt on päivätyö, ei päivystyksiä eikä sadan kilometrin säteis-

tä työkenttää.

Vaikutat aika levolliselta ja rauhalliselta?

– Nyt on säännöllinen työaika, josta tarvittaessa kyllä venytään. Vähän totuttelua tämä vaatii, mutta eiköhän tämä tästä, pohitii tuore uudenlainen pesulayrittäjä.

Teksti: Jussi Nurmi
Kuvat: Timo Leinonen



– Palvelujen päivytystä harkitaan noin vuoden päästä, ennustaa Rami Seppälä.



Ruunikkokatu 3:ssa Orikedolla toimiva Turun Kotipesula on saanut uuden yrittäjän. Palvelut ja hinnat ovat toistaiseksi entisenlaisia: mattojen ja kodintekstiilien palvelupesua ja mattojen ja käytävämattojen laakavesipesua.



Komoisten Kaisa on eläinten joulurauhan julistuksen vakiokuuntelija. Hän on tyytyväinen tapahtumaan ja lähettää eläintuttaville terveisiä: "Hau!"

Kaisa ohjaa oikealle paikalle

Komoisten tilan oma koira on nimeltään **Kaisa** ja hän on kultainen noutaja. Kaisa on 7–8-vuotias narttu. Hän on ystävällinen ja miellyttämisen haluinen ja ehkä myös hieman hidas, mutta ei tyhmä kuitenkaan.

Kaisa seuraa pihan touhuja valppaasti, tervehtii ystävällisesti ohikulkijoita hännänheilutuksella. Kaisa tietää jo, missä on kenenkin paikka. Kerran, kun hevosia oltiin tuomassa sisälle, Kaisa oli

taas tapansa mukaan seuraamassa, miten asiat edistyvät. Kuinka ollakaan, niin yksi hevosista eksyi väärään karsinaan. Kaisa otti tilanteen haltuun haukkumalla ja komentamalla hevosta oikeaan paikkaan.

Eläinten joulurauha viidettä kertaa Virnamäellä

Suuri koirayleisö ja muut eläinkuulijat seurasivat jälleen menneenä jouluna omaa joulurauhan julistusta Halisten Virnamäellä. Lisäksi emäntiä ja isäntiä oli paikalla lähes sata.

Halisten Virnamäellä julistettiin taas menneenä jouluna eläimille joulurauhaa. Tapahtumaa on nyt järjestetty jo viiden vuoden ajan.

Kaikki alkoi kiitollisuudesta

Ajatus tapahtuman järjestämisestä lähti liikkeelle siitä, että asumme perheeni kanssa Komoisten maatilalla. Tilan läpi kulkee kaupungin ulkoilureitti ja se on ulkoilijoiden ja koirien suosiossa. Tapahtumalla halusimme toisaalta muistuttaa ihmisiä Virnamäen alueen ainutlaatuisuudesta, toisaalta myös osoittaa kiitollisuutta Luojan luomasta luomakunnasta ja kaikista ihanista lemmikeistä.

Tapahtuma on järjestetty säässä kuin säässä, yhtään kertaa ei ole jätetty väliin sään vuoksi.

Tapahtumalla on ollut uskollisia kävijöitä, ja joka vuosi on mukaan löytänyt myös uusia tulijoita. Tänä vuonna paikalle tuli ennätysyleisö, lähemmäs sata henkeä sekä heidän lemmikkinsä. Yhtenä uutena tulokkaana runsaslukuisen koirayleisön joukossa nähtiin angorakani.

Alusta asti tapahtuman järjestäjinä ovat olleet Maarian seurakunta, Katariinanseurakunta sekä HalisSeura.

Ilosanoma eläimille

Ohjelma on muodostunut aika vakioksi. Väki kokoontuu Valkkimyllynkujan ja Kalloisten kadun kulmalle ja lähtee sieltä sitten yhdessä lyhtykulkueena kohti Virnamäkeä. Virnamäellä on laulettu muutama joululaulu ja seurakunnasta on pappi tuonut lyhyen tervehdysen.

Menneenä jouluna oli tervehdysvuorossa **Saara Palmunen** Maarian seurakunnasta. Saara kertoi, että aikoinaan Betlehemissä eläimet saivat olla ensimmäisten joukossa kuulemassa ilosanomaa Vapahtajan syntymästä.

Katariinanseurakunnan kanttori **Elina Kerokoski** laulatti väkeä kuulakkaalla äänellään.

Joulurauhan eläimille on monena vuonna julistanut Halisakka tai Halisukko. Viimeksi joulurauhan julisti Halisakka **Ann-Christin Antell**.

Ann-Christin kertoi kuuli-joille alueen kulttuurihistoriasta ja arkeologisista löydöksistä. Tällä paikalla on pitkä historia.

Lopuksi HalisSeura tarjosi lämmintä glögiä ja pipareita.

Tavataan taas ensi jouluna!

Kuva ja teksti: Saara Markkula

RAKENNUSLEVYJÄ vuodesta 1970

Luotettavaa ja hyvää palvelua, nopeasti ja ammattitaidolla

LEVY-JAATI OY

Autokatu 2, Turku puh. 253 9200
email: info@levy-jaati.fi

Avoinna ark. 8–17

Sahaus-
palvelu



Lakipalvelu Leinonen

Puh 040 7425 061

LPL

**PARTURI
KAMPAAMO**

Parturikampaamo

Avoinna:
ma-ti-to-pe 9–17
ke 10–19
la 9–14

Maija Lehtiö
Halisten liikekeskus
Gregorius IX:n tie 8
20540 Turku
Puh. 02 2370 656
Gsm 040 5112 313

MONIPUOLINEN LAATUVALIKOIMA

PIKKUHERKUISTA REILUIHIN RUOKA-ANNOKSIIN!

• VEIKKAUS

- OLUTTA MUKAAN JOKA PÄIVÄ
- MYÖS KALASTUSLUVAT MEILTÄ!

TERVETULOA!

Aukioloajat: ma–pe 8–21, la 12–20, su 12–20

GRILLI JA ELINTARVIKEKIOSKI

HALISTUPA

Emmauksenkatu 1, p. 02 253 9564

Turun KOTIPESULA

Mattojen ja kodintekstiilien palvelupesula

Ruunikkokatu 3
Orikedon postin vieressä

Puh. 02 238 7799

www.turunkotipesula.fi
kari.karppelin@turunkotipesula.fi

- Nopeasti
- Edullisesti
- Vaivattomasti

Plyysi- ja käytävämatot laakavesipesuna

• MAUKKAAT
ANNOKSET
• NOPEA
PALVELU
• ISOT
PARKKITILAT



**Grillattu
broileri**

8€



ORIKEDON TAVERNA

Avoinna joka päivä
klo 10-22



Vanha Tampereentie 137 Turku, p. 02 2550 145 www.orkedontaverna.fi

Mahdollisuuksien Myllärintalo

Helmi Halistenkoskella

Halisten Myllärintalo huokuu historiaa, mutta talo ei nuku. Sen tiloissa vilisee vierailijoita ja kuhisee toiminta. Yhdistyksille talo tarjoaa leppoiset kokoustilat.

Halistenkosken kupeessa, runsaslehtäisten puiden varjossa sijaitsee vanha Myllärintalo. Talo nykykuosissaan on palvellut vierailijoita ja

paikallisia asukkaita yli kymmenen vuotta Aurajoen opastuskeskuksena.

Keskus on pienimuotoisen historian ja luonnon kei-

das, jossa on voinut tutustua jokiasioihin ja moniin näytelyihin, vuokrata kanoottin kesäiselle jokiretkelle tai vain poiketa juomaan kupin kahvia.

Paikka on Turun kaupungin omistama, mutta sitä ylläpitää muiden toimijensa ohessa Aurajokisäätiö yhdessä Turun ympäristönsuojelutoimen kanssa.

Inspektorin asunto

Myllärintalo on nimensä mukaisesti ollut aikanaan Maarian myllyyn kuulunut asuinrakennus.

Rakennus on ollut sijoilaan lähes kaksisataa vuotta, tiettävästi se on rakennettu vuonna 1832 inspektorin perheen asunnoksi. Tätä vielä vanhempi tupa, joka varsinaisesti toimi mylläreiden asuinrakennuksena, sijaitsi samassa pihapiirissä nykyisen vajan paikalla.

Vanhoista myllyajoista on muistuttamassa edelleen myös vanha kivikellari tien vieressä. Muut kosken partaalla sijainneet rakennukset ovat ajan myötä hävinneet, mutta niitä voi muistella pienoismallien ääressä vesilaitosmuseossa ja opastuskeskuksessa.

Näyttelyyn ja kanoottiretkelle

Kevään tullen Myllärintalolla on vilskettä. Paikka on



Aurajoen opastuskeskus Myllärintalo odottaa jo kovin kevättä!

säännöllisesti avoinna yleisölle kesäkuukausina, mutta koululaiset ja ryhmät vierailevat talossa ahkeraan myös muina aikoina.

Opastuskeskuksen näytelyissä avautuu ikkunoita Aurajoen historiaan, luontoon ja maisemaan sekä toki muihinkin taloon sopiviin teemoihin. Talon alakerrassa on vuositain vaihtuva tietopitoinen näyttely ja yläkerran kokoon- tumistilan seinät ovat tarjolla vaikkapa luontokuville ja taiteelle.

Vaikka opastuskeskuksen kesäaika on vilkasta, toimintaa ja tapahtumia mahtuisi sinne lisääkin vuoden ympäri. Sijaintinsa ja puitteittensa kautta

talo ympäristöineen tarjoaa mielenkiintoisia mahdollisuuksia myös alueen yhdistyksille ja muille toimijoille.

Pihapiirin ulkopuolella odottavat kanoottilaituri sekä koskiranta kalaporttineen, vesilaitosmuseo on kävelymatkan päässä ja lähistöllä on myös kausi Virnamäen luontoreitti.

Palaveripaikka ja tapahtuma-areena

Aurajokisäätiön ja opastuskeskuksen toiminta on voittoa tavoittelematonta ja tähtää yleishyödyllisiin toimiin ja tuloksiin. Niinpä säätiö tarjoaakin mielellään myös muille

toimijoille mahdollisuutta käyttää taloa.

Esimerkiksi yhdistykset ja ryhmät voivat pitää kokoontumisia opastuskeskuksessa kohtuullista korvausta vastaan. Palavereihin ja vaikkapa luentoiltoihin tai kursseihin löytyy avuksi langaton nettiyhteys, videotytki sekä tietysti mahdollisuus kahvittelemaan.

Myllärintalo pihapiireineen on myös ihanteellinen pienempien yleisö- tapahtumien areena.

Tervetuloa mukaan opastuskeskuksen toimintaan!

Sinikka Paulin
Toiminnanjohtaja/
Aurajokisäätiö

Lisätietoja Myllärintuvasta ja Aurajokisäätiöstä:
www.aurajoki.net ja Aurajokisäätiön toimisto,
info@aurajoki.net, puh. 044 5537 408.



Myllärintalossa voi kahvitella, pitää kokouksia ja tutustua Auran rantojen historiaan ja luontoon.

Nordea Pankki Suomi Oy

Nordeasta myös vakuutukset kaikenlaisten päivien varalle.

Nordea Vakuutukset tarjoavat sinulle suojaa pahan päivän varalle ja rauhaa nauttia hyvistä päivistä. Saat juuri sinulle mitoitettua vakuutusturvan. Hyödyt myös pankki- ja vakuutusasioidesi keskittämisestä.

Tutustu vahinko- ja henkilövakuutuksiin osoitteessa nordea.fi/vakuutukset

Nordea Vakuutusten myöntäjinä ovat II Vahinkovakuutusyhtiö Oy ja Nordea Henkivakuutus Suomi Oy, joiden asiamiehinä Nordea Pankki Suomi Oy toimii.

Teemme sen mahdolliseksi

0200 3000
nordea.fi

Nordea

Elämäsi
kokoisia
koteja

Nauti arjesta ilman turhia sitoumuksia. Valitse elämäsi näköinen ja kokoinen asumisoikeusasunto Vasolta ja toivota huoleton elämä tervetulleeksi!

vaso
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

Rauhankatu 4, Turku • puh. (02) 2747 000 • www.vaso.fi

WP KATSASTUS

TERVETULOA
KOTIMAISALLE
KATSASTUSASEMALLE

Jouko Porsainen
Ville Wignen

Kaikkien ajoneuvojen katsastukset, rekisteröinnit ja vakuuttaminen meiltä vaivattomasti.

WP-Katsastus Oy
Tuulissuontie 34, Lieto • puh. (02) 436 4300
www.wp-katsastus.fi

Av. ma-pe
klo 8-17

SUOMALAISTA PALVELU



Maarian kirkkomaan kahdeksankulmainen kappeli.

Maarian kirkkomaa ja kahdeksankulmainen kappeli

Noin neljänsadan metrin päässä Maarian kirkosta on Maarian hautausmaa. Se on pienin Turun ja Kaarin seurakuntayhtymän kahdeksasta hautausmaasta. Maarian hautausmaasta käytettiin myös nimitystä Maarian Keskinen hautausmaa.

125-vuotias hautausmaa

Keskiaikaisen Maarian kirkon lattia alle hautaaminen lopetettiin 1800-luvun vaihteessa. Tämän jälkeen kirkon ympärillä oleva Maarian kirkkomaa osoittautui varsin pian liian pieneksi. Seurakunta rakensi Maarian hautausmaan ja siunauskappelin.

Hautausmaa vihittiin käyttöön 1890 ja kappeli 1892. Hautausmaan alue on 0,4 hehtaarin laajuinen. Kappelissa on tilaa 30 saattovieraalle.

Hautojapaikkoja on noin 870. Hautausmaa on nykyisin täyteen haudattu, joten vainajia voidaan haudata vain vanhoihin sukuhautoihin tai seurakunnalle palautuneisiin hautoihin.

Esihistoriallisen asutuksen paikka

Hautausmaan laajennusta suunniteltiin 1990-luvulla, mutta läheisen peltoalueen arkeologisissa koekaivauksissa löydettiin kaksi esihistoriallista kohdetta.

Toinen löytö viittaa rautakautiseen rakennukseen pellon luoteisnurkassa ja toinen alue on pellon länsireunassa. Sieltä löytyi noen ja hiilen sekainen

kiveys ja rautakautista keramiikkaa. Peltoalueen luoteisosasta tunnetaan varhaisromalainen kalmisto.

Hautausmaan laajennuksesta luovuttiin.

Viikon kahdeksas päivä

Kappeli on kahdeksankulmainen.

Kristillisessä ajattelussa ja kirkkotaiteessa luku kahdeksan merkitsee uudelleen alkamista, ylösnousemista ja uudestisyntymistä. Jumala loi maailman seitsemässä päivässä, mutta luomistyö jatkui

Jeesuksen ylösnousemuksessa. Kristuksen ylösnousemuksessa alkoi uusi ajanjakso - viikon kahdeksas päivä.

Tämä vertauskuva on taustalla, kun kastemaljat ja kastekappelit on varhaiskirkon ajoista saakka usein tehty kahdeksankulmaisiksi. Voimme ajatella siunauskappelia katsellessamme, että kuolema on uuden taivaallisen elämän alku.

Maarian hautausmaalla kulkija voi pysähtyä Maarian pitäjän vanhojen tilojen hautapaasien ääreen tai aivan lähiaikoina kuolleitten muistomerkkien kohdalla. Hautausmaan rauha pysäyttää. Läheisen tien melu vaimenee suurten puitten katveessa.

Teksti ja kuvat: Pertti Pussinen



Halisten kylän torpparin Karl Lindströmin (25.4.1839–28.3.1928) hauta on pääkäytävän kolmannessa rivissä vasemmalla. Hän oli taitava muurari, ja hänen muuraamansa on kirkon vieressä oleva viljamakasiini (1897).

HUIPPUTARJOUKSIA!

www.rinta-jouppi.com

ja

www.auto.fi

yli
2500
vaihto-
autoa

yli
350
matkailu-
ajoneuvoa

Kaikista voit tehdä kaupat myös meillä. Tervetuloa!

TURKU, Piiskakuja 10
puh. 020 777 2430

Netissä yli 2500 ajoneuvoa:
www.rinta-jouppi.com
tai www.auto.fi

AVOINNA
MA-PE 9-18, LA 10-15

Rinta-Joupin Autoliike

Puhelun hinta 0207-alk. numeroon lankapuhelim. 8,28 snt/puhelu + 7 snt/min (alv 23%), matkapuhelim. 8,28 snt/puhelu + 17 snt/min (alv 23%)

ELÄVÄ EKUMENIA

Turun kristilliset kirkot tutuiksi

Syksyllä 2014 alkanut luentosarja jatkuu maanantaisin kevätkaudella 2015 Turun työväenopiston luentosalissa Kaskenkatu 5:

ma 2.3. klo 17-18.30

Pettymyksestä lähetysliikkeeksi

– **Miksi Adventtikirkko on olemassa?**

LKT Terho Paavilainen ja seurakuntapastori Kerttuli Giantzaklidis

ma 16.3. klo 17-18.30

Ortodoksikirkko maailmassa ja Suomessa
kirkkoherra Ion Durac

ma 30.3. klo 17-18.30

Missä ekumenia tulee lihaksi?

– **Näkymiä Turun paikallisekumeniasta**
pastori Miika Ahola

Tutustumiskäynnit kirkkokuntien kirkkoihin:
Tietoja tutustumiskäynneistä saa taidekappelin nettisivuilta <http://www.taidekappeli.fi/Elavaekumenia.html> ja luentotilaisuuksissa luennoitsijoilta.

Luentokortti kauden kaikkiin opiston luentoihin 40 €, kertamaksu 8 €.

Tutustumiskäynnit maksuttomia.

Vastuulliset järjestäjät Kappelin Ladyt ja Turun suomenkielinen työväenopisto



Asuuko sinussa pieni martha?

Marttailu (substantiivi), marttailla (verbi) tarkoittaa yhteen kokoontumista ja yhdessä tekemistä.

Vapaaehtoistyön tekeminen on yhdenlaista marttailua: yhdessä tekemistä.

Vapaaehtoistyö on yksittäisten ihmisten tai yhteisöjen hyväksi tehtyä toimintaa, josta ei saa rahallista korvausta eli palkkaa. Sitä tehdään omasta vapaasta tahdosta, ilman pakkoa. Vapaaehtoistoiminnaksi ei kuitenkaan lasketa toimintaa, jota pidetään velvollisuutena perhettä tai sukua kohtaan.

Vapaaehtoistyötä voi tehdä kuka tahansa iästä ja asuinpaikasta riippumatta kykensä, aikataulunsa ja voimavarojensa mukaan. Kotimaan lisäksi vapaaehtoistyötä voi tehdä myös ulkomailla.

Suurella osalla järjestöjä ja seuroja on tarjolla vapaaehtoistoimintaa, esimerkiksi vanhusten ystäväpalvelu, puhelinpäivystys tai katupartiointi. Suomen Punainen Risti kuuluu Suomen suurempiin kansalaisjärjestöihin, jonka toiminnassa on mukana noin 45 000 vapaaehtoisjäsentä.

Vuonna 2011 oli Euroopan vapaaehtoisuustoiminnan vuosi kaikissa EU-maissa.

Yksi uraauurtavista vapaaehtoisista on Martta-järjestö. Martat on yli satavuotias kotitalousneuvontaa antava kansalaisjärjestö, joka edistää kotien ja perheiden hyvinvointia ja kotitalouden arvostusta.

Järjestö on puoluepoliittisesti sitoutumaton. Se antaa jäsenilleen valmiuksia vaihtaa omassa elinympäristössään ja yhteiskunnassa. Martta-järjestö perustettiin keuhkolla 1899. **Lucina Hagmanin** perustaman yhdistyksen tarkoituksena oli sivistää kansaa naisten avulla.

Ansiokasta vapaaehtoistyötä ovat pitkään tehneet myös seurakunnat ikääntyneiden parissa.

Turussa sosiaali- ja terveysalan opiskelijat osallistuvat ikäihmisten kanssa tehtävään vapaaehtoistyöhön hyvin. Hoitolaitoksessa vapaaehtoinen täydentää sosiaali- ja terveydenhuoltoalan ammattilaisten osaamista omalla elämäkokemuksellaan ja taidoillaan, antamalla aikaansa.

Monessa vapaaehtoistehtävässä eteen tulee myös raskaita asioita, kuten sairautta ja huono-osaisuutta. Elämän haurautta joutuu

katsomaan silmästä silmään.

Hyvään elämään kuuluvat ilo ja suru, valo ja varjot. Muita hyvän elämän tekijöitä ovat itsekyyden ja epäitsekyyden tasapaino, sosiaaliset kontaktit, mielekäs tekeminen ja vapaaehtoistoiminta, jossa yhdistyvät kaikki muut hyvän elämän ai-
nekset.

Vapaaehtoistoiminta on myös yhteisöllisyyden eri muotojen tiivistymä. Pitkäjänteisyyden, sosiaalisten kontaktien ja harrastuksenkaltaisuuden ansiosta se on auttamisen muotona erityisen palkitseva. Siinä ihmiset saavat toteuttaa aidosti omia intressejään.

Toisaalta vapaaehtoistyön pitää olla sellaista, että siihen on helppo lähteä mukaan. Pitkät kurssit ja vuosien sitoutumiso-dotukset karsivat vapaaehtoisia, jotka haluavat osallistua työhön heti ja vain hetken aikaa. Mutta on paljon muitakin tapoja tehdä vapaaehtoistyötä. VERTAISTUKITOIMINTA, päiväystys kriisi-, rikosuhri- ym. puhelimissa, avustaja-, ystävä-, tukihenkilö- ja ulkoiluystävätoiminta sellaisenaan on vapaaehtoistyötä.

Ja on aina hyvä saada palautetta. Po-

sitiivista palautetta voi antaa itselleenkin. Jokaisen hoitoalallakin työskentelevän kannattaisi aina työpäivän päätteeksi ta-
puttaa itseään olalle ja palauttaa mieleensä ainakin yhden ihmisen kasvot, jonka hy-
vää elämää on päivän aikana edistänyt.

Itse marttailen ahkerasti seurakunnan, kolmannen sektorin järjestöjen, ammatil-
listen järjestöjen toiminnassa, koska autta-
misesta tulee hyvä mieli, oppii aina uutta ja saa toteuttaa myös itseään. Ja toimin-
nassa tapaa uusia mukavia ihmisiä.

Tätä lukiessa tunnistitko itsessäsi kiin-
nostuksen marttailuun? Jos tunnistit, niin
sinussa asuu pieni martha, joten Sinua ja
sinun apuasi tarvitaan.

Ja lopuksi:

"Jos haluat kulkea nopeasti, kulje yksin. Jos haluat kulkea kauas, kulje yhdessä." Afrikkalainen sananlasku.

Riitta Karjalainen
sairaanhoitaja
Turun kaupunginvaltuuston varavaltuutettu

Palvellaanko Sinua nykyisessä pankissasi?

Entä arvostatko pysyvyyttä ja läheistä palvelua?

Me teemme niin.
Tule kokemaan tämä itse.

- Palvelemme asiakkaitamme myös kassapalveluissa koko aukioloajan.
- Meidät tavoitat henkilökohtaisista puhelinnumeroista.
- Siirrämme asiakkuutesi meille vaivattomasti valtakirjalla.

POP Pankki

Lieto, Hyvättyläntie 10, puh. 02-4711 400
Piikkiö, Hadvalantie 10, puh. 020 774 9880
Turku, Kauppiaskatu 9, puh. 02-4711 470
www.poppankki.fi



LAJITTELE JÄTTEET HELPOSTI KOTIPIHASSASI!

NELILOKEROISEN **QUATTROSELECT**-JÄTEASTIAN AVULLA KIERRÄTÄT TEHOKKAASTI KAIKKI KOTITALOUTESI JÄTTEET.

SITA Finland tarjoaa sinulle Suomen edistyskäsimmämmän kierrätysmahdollisuuden **omalla pihallasi**.

QuattroSelect on omakoti- ja rivitaloille sekä pienyrityksille tarkoitettu, 370-litrainen **nelilokeroinen jäteastia**, jonka avulla kierrätät keräyskartongin, -lasin ja -metallin sekä polttokelpoisen jätteen.

Palvelualue: Turku, Kaarina, Lieto ja Rusko.

LAJITTELEMALLA:

- kierrätät samalla kertaa kaikki kotitaloutesi jätteet
- vähennät kasvihuonepäästöjä
- säästät luonnonvaroja.

QuattroSelect-astiaan kerätään vain hyötyjätteitä (ei polttokelpoista jätettä) Raisiossa, Naantalissa, Maskussa ja Nousiaisissa.

LISÄTIETOJA • asiakaspalvelu@sita.fi
puhelin 010 5400

• WWW.SITA.FI

Meille on helppo tulla

Raunistulan Apteekki

Ilmaiset parkkipaikat oven vieressä

Invapaikka, pyörätuoliluiska ja automaattiovet

Avoinna: arkisin 9-19 ja lauantaisin 9-15

Autistenkatu 1, Turku (Satakunnantien varrella)
p. 02 231 7728 | www.raunistulanapteekki.fi

LUOTETTAVAA, JOUSTAVAA
JA MONIPUOLISTA
KIINTEISTÖHUOLTOPALVELUA
JOKA TALON TARPEISIIN

- HUOLTOTYÖT
- SIIVOUKSET
- ULKOALUEIDEN HOITO
- HARJAKONE-PALVELU
- PÄIVYSTYKSET
- SIJAISUUDET

TURUN KIINTEISTÖÄSSÄ OY

0400 521 258

RIIMUKATU 12 20380 TURKU Fax 02 238 8295

huolto@kiinteistoassa.fi www.kiinteistoassa.fi

PÄIVYSTYS
24h

SAUTILA OY

Turkulainen kuljetusyritys kolmannessa polvessa

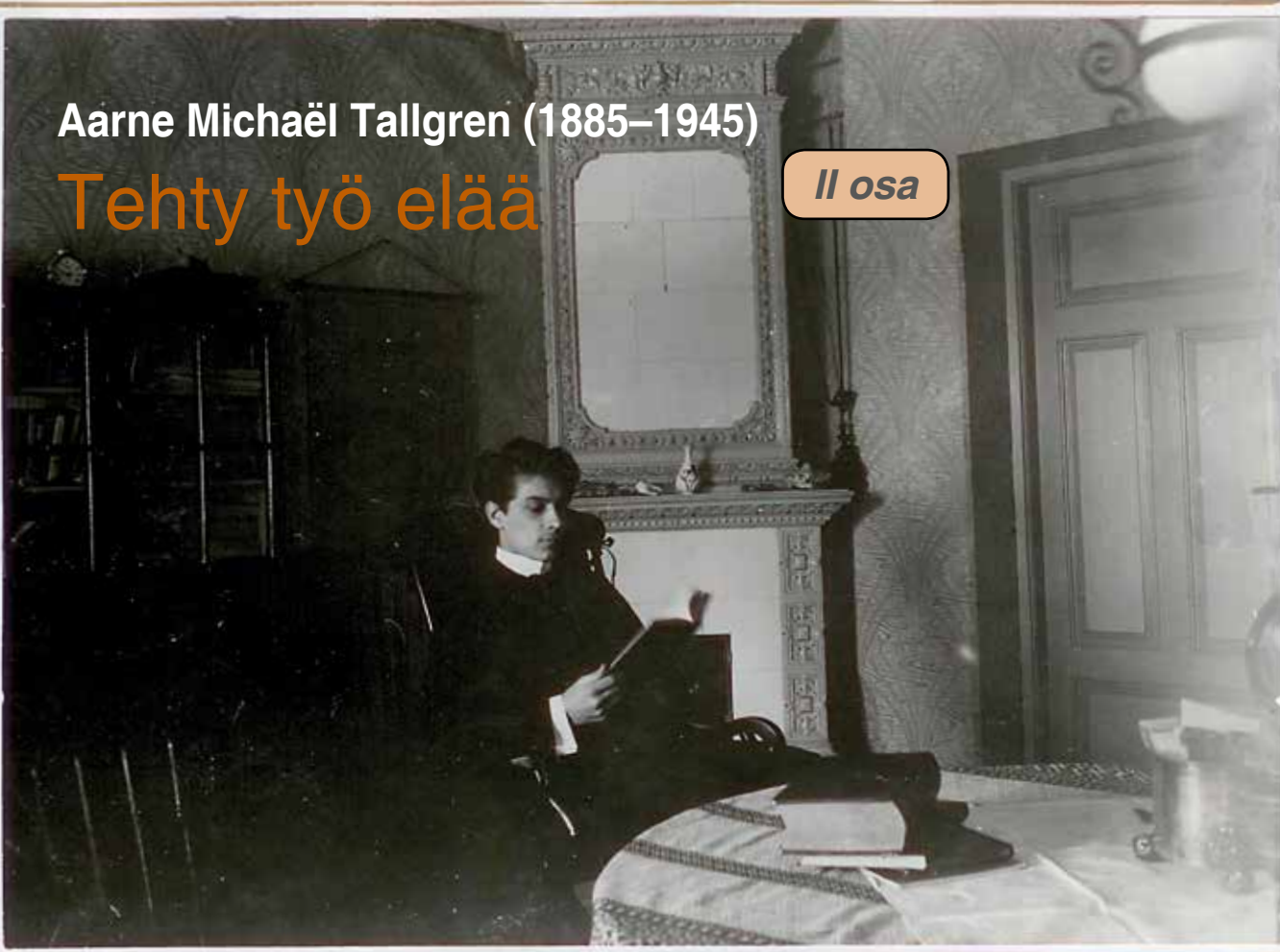
- Vaihtolavakuljetukset • Vaihtolavojen vuokraus • Koukkuvaihtolavakuljetukset yhdistelmäautoilla max. 120m³ • Sepeli-, sora- ja multatoimitukset • Lumiurakat
- Teiden kastelut • Nosturiauto kappalevarakuljetuksiin • Lavettikuljetukset • Kaivuupalvelut
- Maa-ainesten kuormaus • Pyöräkuormaajapalvelut

Riimukatu 11, 20380 Turku Puh. 02 242 6416 Fax 02 242 6335
0400 221 314 0400 221 316 email: sautila@sautila.com www.sautila.com

Aarne Michaël Tallgren (1885–1945)

Tehty työ elää

II osa



Mikko Tallgren, v. 1904 pappilan yläsalissa

Maarian pappilan pojasta kasvoi Viron arkeologian isä, Helsingin yliopiston arkeologian professori, kansainvälisesti arvostettu tutkija ja kotiseutuliikkeen innoittaja.

Maarian pappilassa varttunut Aarne Michaël Tallgren – tuttavallisemmin Mikko Tallgren – osoittautui jo uransa alkuvaiheessa 1900-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä uudenlaista ajattelua luovaksi arkeologiksi. Hänen tutkimusmatkansa suuntautuivat Kaukasukselle ja Uralille.

Tallgren oli nuorena tutkijana myös kotiseutututkimuksen uranuurtaja. Hän oli perustamassa Kotiseutu-leh-

teä, julkaisi alan tutkimuksia, toimi Suomen Kotiseutututkimuksen Keskusvaliokunnassa ja juurrutti kotiseutuajattelua ylioppilaisiin. Hänen mielestään kotiseututyön tuli olla kaikkien kansalaisten liike, ei vain akateemisten piirien tutkimuksen aihe. Tämä ajattelutapa kohtasi vastustusta.

Tallgrenin toiminnan alkuvuosista arkeologina ja kotiseutuliikkeen innoittajana on kerrottu KoroiSet-lehden edel-

lisessä, joulukuun numerossa.

Kotiseututyöstä takaisin arkeologian pariin

Kiista kotiseutututkimuksen peruskysymyksistä jäi ratkaisematta. Alan koulutusta lisättiin osin kiistan tuloksena. Myös osakunnissa tehtävä kotiseututyö oli kohdannut vastusta. Samaan aikaan Tallgrenin kiinnostus arkeologiaan heräsi uudelleen.

Vuonna 1915 Tallgren teki taas tutkimusmatkan Venäjälle. Uralilla ollessaan hän sai tiedon opettajansa ja ystävänsä, Suomen ensimmäisen valtion-

arkeologin **Johannes Reinhold Aspelinin** kuolemasta. Kokeumus sai hänet kirjoittamaan silloisista tuntemuksistaan Helsingin Sanomissa:

”Täällä oli Aspelinin sydän ja näiden muinaisten kansojen kirjoittamattoman historian tutkimuksen alullepano, se työ joka tulee kirkastamaan Aspelinin nimen historian lehdille.”

Matkan jälkeen seurasi Tallgrenin työuran hedelmällisin kausi. Venäjän muinaisuus, johon hänen väitöskirjansa oli avannut oven, pysyi pääkiinnostuksen kohteena.

Ikään kuin kauden huipentumana vuonna 1919 ilmestyi väitöskirjan jatko-osa, joka käsittelee ns. Ananino-kulttuuria. Tämä kulttuuri vaikutti Volgan keskijuoksulla noin 2500 vuotta sitten noin 600 vuoden ajan. Sille oli ominaista, että aseissa käytettiin pronssin lisäksi myös jo rautaa. Myöhemmin rauta syrjäytti pronssin kokonaan. Kulttuurin vaikutuksia on löydetty Fennoskandiankin alueella.

Samaan aikaan Tallgren julkaisi lukuisia kirjoituksia Suomenkin arkeologiasta. Ne käsitelivät Aurajoen suun kirjoittamattoman ajan eli esihistorian lisäksi eri maakuntien ja koko Suomenkin arkeologiaa.

Yhdessä äitinsä **Jenny-Maria Montin-Tallgrenin** kanssa Mikko Tallgren julkaisi tutkimuksen Maarian pitäjän paikannimistä vuonna 1918. Tämän kirjan he omistivat perheen lastenhoitajana toimineen

Emilia Marjasen (os. Löytty) vanhimmalle pojalle, **Vilho Marjaselle**, joka oli kaatunut Tampereen taisteluissa 3.4.1918.

Viron arkeologian isä

Tallgren halusi pohtia suuria kysymyksiä ja järjestellä tutkimuksissa esille tulevia asioita uudella tavalla. Hän omasi taidon ja halun innostaa tähän myös muita. Hänen kiinnostuksensa Aurajoen suun muinaisuuteen, kotiseutuliikkeen ja Suomen asujaimiston alkuperään tuottivat merkittäviä tuloksia osin juuri näistä syistä.

Vastaavanlaisen haasteen antoi hänelle tarjottu Tarton yliopiston arkeologian professori. Tämän viran hän otti vastaan syyslukukauden alussa 1920.

Tarton virka tarjosi Tallgrenille mahdollisuuden luoda perusta koko Viron arkeologialle. Häntä pidetäänkin perustavanlaatuisen työnsä ansiosta Viron arkeologian isänä.

Professoriksi Helsinkiin

Helsingin yliopistoon perustettiin monen yrityksen jälkeen arkeologian professorin virka 1921 Tallgrenin ankan kriittikon, **Julius Ailion**, laatiman esityksen pohjalta. Ailio haki itsekin kyseistä virkaa. Myös Tallgren haki virkaa, johon hänet vuoden 1923 joulukuussa nimitettiin. Viran täyttöä edelsi tiukka kiista Julius Ailion kanssa.

Kun Tallgren sitten siirtyi Helsingin yliopistoon vuoden 1924 alussa, hänelle avautui taas mahdollisuus palata Venäjän ja Itä-Euroopan laajojen arkeologisten tutkimusten pariin.

Tallgren esitti Muinaismuistoyhdistykselle uuden julkaisun perustamiseen tähtäävää hanketta. Sen tarkoituksena oli Itä-Euroopan arkeologian tulosten välittäminen länteen. Ailio vastusti hanketta. Kun Muinaismuistoyhdistyksen hallitus kuitenkin hyväksyi hankkeen, Mikko kirjoitti kotiinsa:

”Eikö totta, on kuitenkin ihanaa elää.”

Julkaisu sai nimen *Eurasia Septentrionalis Antiqua*. Sen ensimmäinen numero ilmestyi vuonna 1926. Siinä keskityttiin Mustanmeren arojen pronssikauden kysymyksiin. Siinä ollutta Tallgrenin tutkimusta metallikulttuurin omaksumisesta kyseisellä alueella pidetään yhtenä hänen merkittävimmistä tutkimuksistaan.

Tallgren oli kymmenisen vuotta suunnitellut tällaisen julkaisun perustamista. Professorin virka tarjosi hänelle mahdollisuuden omalla aktiivisella

tutkimustoiminnalla hankkia julkaisulle myös merkittävää sisältöä.

Nyt koittikin Tallgrenin kansainvälisen uran kannalta merkittävin tieteellinen jakso. Hän kykeni jatkamaan Venäjän ja Itä-Euroopan arkeologian tutkimista erityisesti pronssikaudelta. Hän teki useita matkoja alueella. Samalla hän hankki hyvin mittavan tutkimusaineiston ja loi laajan suhdeverkon venäläisiin arkeologeihin. Tulokset hän jakoi *Eurasian* välityksellä alan harastajille ympäri maailmaa.

Tutkimusalueen laajuus toi ongelmia

Tallgren oli äitinsä innoittamana aloittanut Aurajoen suun ja Koroisten niemen kirjoittamattoman asutushistorian selvittämisen. Se oli varmasti herättänyt hänessä kysymyksen siitä, mistä asujaimisto alueelle oli aikoinaan tullut. Tähän kysymykseen hänen oppi-isänsä Aspelin oli tarjonut oman vastauksensa, johon sisältyi teoria kansojen alkukodista Altain alueella kaukana Aasian keskusta-alueella.

Tallgren kumosi oppi-isänsä teorian. Hän torjui yleisemmän ajatuksen siitä, että tietyillä kansakunnilla ylipäänsä olisi olemassa sellaisesta alkukotia, josta kyseinen kansakunta erilaisten sisäisten prosessien kautta olisi muodostunut nykymuotoonsa. Hän puolusti käsitystä, jonka mukaan kansakunnat ovat vähitellen kehittyneet erilaisista ihmisistä. Vain täysin eristyksessä eläneet ihmisyyhteisöt ovat voineet kehittyä sisäisten prosessien kautta.

Hän ei kuitenkaan menettänyt kiinnostustaan laajojen ja Suomen ulkopuolella olevien alueiden arkeologiaan. Tallgren ei halunnut olla vaikiintuneiden käsitysten vanki, vaan etsi niiden takaa luotettavaa ja varmempaa tietoa. Opiskeluaalansa valitessaan 19-vuotias Mikko kirjoitti kotiinsa ajatuksiaan:

”Ja oleellista ei ole mikään muu kuin suuret perustotudet ja korkeat siveyslait, kaikki muu on vähäpätöistä, sillä totuus on suunnattomasti yläpuolella kaikkia ihmiskeksintöjä, kuten dogmit ovat, ja ihmisen on erehtyväinen...”

Näin kunnianhimoinen tutkija ikään kuin ajautui tutkimaan niin laajaa kohdetta, Venäjän ja Itä-Euroopan muinaisuutta, että se tuotti hänelle ahdistusta. Aineisto paisui niin laajaksi, että sen hallitseminen tuotti ongelmia. Hän pelkäsi myös, että laajuus merkitsi samalla vähäistä



Tallgrenit perhekuvarissa noin vuonna 1930. Edessä istumassa vas. rovasti Ivar Tallgren, Kaarlön tytär Helena Tallgren, Jenny Maria Montin-Tallgren ja tuntematon nainen. Takana seisomassa vas. Aili Tallgren, Mikko Tallgren, Kaarlön puoliso Anna Tallgren, Anna-Maria Tallgren, Kaarlön tytär Marjatta Tallgren, Kaarlön poika Olavi Tallgren, Kaarlo Tallgren, Tyyni Tallgren (myöh. Tuulio) ja Oiva Tallgren (myöh. Tuulio).

tutkimuksellista syvyyttä. Lisäksi hän koki olevansa tutkimushankkeessaan yksin. Vuonna 1932 hän pohdiskelee:

”Olisi kai ollut parasta vain kyntää omaa peltoa vain syvemmältä, kasvattaa jälkipolvi, joka pysyy kiinni maankamarassa ja kykenee. Ei meistä (Suomi) eikä Skandinaviastakaan ole ’suurvallan’ rakentajaksi. Koko ote on väärä. Realiteetit ovat ainoa oikea pohja.”

Porttikielto Neuvostoliittoon

Eurasia oli sekä arkeologinen että kansatieteellinen julkaisu, josta julkaistiin kaikkiaan 12 nidettä vuosina 1926–1938. Arkeologia oli valta-asemassa, koska Tallgren oli lehden toimittamisessa niin keskeinen henkilö.

Sarja sammui, kun Neuvostoliitto kielsi tutkijoiden yhteydet ulkomaailmaan. Viimeisimpiin numeroihin vuosina 1936–1938 Tallgren käytti varastossa olleita käsikirjoituksia. Valtaosan artikkeleista Tallgren kirjoitti itse.

Kaukasian esihistoriaa koskeva artikkeli Eurasiassa oli viimeinen pronssikautta koskeva tutkimus. Tallgren olisi varmasti jatkanut Kaukasuksen tutkimuksiaan, sillä hän piti sitä mielenkiintoisimpana tutkimusalueena. Poliittiset olosuhteet tulivat kuitenkin vastaan. Tallgren lähetti avoimen kirjeen Neuvostoliiton viranomaisille. Kirje oli vastalause Neuvostoliitossa harjoitettua tiedemiesten kohtaan harjoitettua vainoa kohtaan.

Kirjeen seurauksena Tallgrenin mahdollisuudet matkustaa Neuvostoliittoon vähenivät. Hän teki kuitenkin vielä 1935 matkan Venäjälle. Matkallaan hän sai tiedon Neuvostoliitossa 1935 Stalinin vainoissa teloitetuista arkeologeista. Hän julkaisi nimet Eurasiassa 1936. Seurauksena tästä hänet erotettiin Neuvostoliiton tieteellisten seurojen jäsenyydestä ja hän sai maahantulokiellon.

Ei politiikkaa arkeologiaan

Tallgrenin poleeminen kirjoitus Oman itsensä kanssa painiskeleva muinaistiede julkaistiin Kalevalaseuran vuosikirjassa 1934. Laajempaa ja ehkä vielä kärjekäämpänä se julkaistiin Eurasiassa 1936.

Kirjoituksessa Tallgren esitti, että tieteeseen ei pidä ujuttaa kangistuneita oppirakennelmia, metafysiikkaa eikä kansallisuusaatteita tai vihaa jotakin kansakuntaa kohtaan. Tallgren piti arkeologiaa tieteenä, joka tutki ilman kirjallisten lähteiden tukea ihmisten taloudellisen ja sosiaalisen elämän ja uskonnollisen ajattelun kehitymistä aikanaan.

Tallgren erotteli tiukasti toisistaan arkeologiset kulttuurit ja etniset kansakunnat. Hän vastusti voimakkaasti arkeologian alistamista poliittisille tavoitteille, mikä Saksassa ja Neuvostoliitossa siihen aikaan oli tapana.

Myös poliittisen vastakkainasettelun ilmapiiri vihasutti Tallgrenia. Hän toimi Varsinaissuomalaisen osakunnan inspektorina 1925–1928. Vuonna 1928 hän erosi toimesta, koska osakunta asettui tukemaan yliopiston muuttamiseksi vain suomenkieliseksi.

Kirjoituksillaan Tallgren vastusti 1930-luvulla Lapuan liikettä, joka isänmaallisuuden nimissä kohdisti väkivaltaisia toimia valtion vihollisena pitämiään kansalaisia vastaan ilman lain antamaa valtuutta.

Voimat loppuvat

Vuonna 1937 Tallgrenia kohtasi vakavan verenkiertohäiriö. Hän toipui siitä, mutta vuonna 1940 hän joutui vaikeaan leikkaukseen, josta hän ei täysin palannut ennalleen.

Heikentynyt terveys oli yhtenä syynä Eurasian lopettamiseen vuonna 1938. Toisen maailmansodan puhkeaminen 1939 olisi joka tapauksessa tehnyt sen julkaisemisen mahdottomaksi.

Tallgren oli ollut mukana Suomen Kotiseutututkimuksen Keskusvaliokunnan toiminnassa aktiivisesti sen perustamisesta, vuodesta 1908, lähtien. Valiokunnan toiminta oli hiipunut koko 1930-luvun sen heikon

taloudellisen pohjan takia. Lopulta se johti valiokunnan lakkauttamiseen 29.3.1936. Viimeisenä puheenjohtajana oli Kustaa Vilkuna. Hän totesi lakkauttamisen yhteydessä, että itse kotiseututyö ei pääty päätöksen myötä. Sitä on vain tehtävä laajemmalla rintamalla ja toisin muodoin.

Mikko Tallgren korosti, että kotiseututyötä johtivat valiokunnan lakkauttamisen jälkeen ”maakunnat itse, ja reaalisemmin kuin ennen. Tärkeä rengas kuitenkin puuttuu tällä hetkellä: koossa pitävä ja yhtenäisyyttä luova keskuselin.”

Työkyvyn heikentyminen, Eurasian julkaisemisen lopettaminen, kotiseututyön pirstaleinen tilanne ja sodan tuomat monet surun viestit merkitsivät Tallgrenille eristäytymistä ja alakuloista mieltä.

Talvisodan synnyttämä yhtenäinen puolustushenki ylivoimaista vastustajaa vastaan innoitti Tallgrenia vielä. Hän kirjoitti:

”[e]ikös ole suurta, että kansamme on yksi!”
Alakulo valtasi kuitenkin pysyvämmin hänen mielensä sodan jatkuessa. Mutta hän ei menettänyt toivoaan. Ajatukset kuolemasta askarruttivat, mutta hän ei kuitenkaan vajonnut toivottomuuteen. Hän kirjoitti:
”Ihminen ei kuole, henki elää.”
Kuolemaa hän odottaa tilaansa pohtien:
”Energia ei kuole suoraa päätä.”

Aarne Michael Tallgren sai vastaanottaa monia huomionosoituksia täyttäessään 60 vuotta 8.2.1945. Lopullisesti hänen voimansa raukesivat kahden kuukauden päästä 13.4.1945.

Suomen Muinaismuistoyhdistys julkaisi Ella Kivikosken kirjan A. M. Tallgrenin elämästä. Kirja sai nimen Tehty työ elää.

Muinaismuistoyhdistys pystytti myös pitkäaikaiselle jäsenelleen ja puheenjohtajalleen hautausmaakerkin Maarian kirkon hautausmaalle. Muistomerkkiin hakattiin sama teksti: ”Tehty työ elää”. A. M. Tallgren oli itse käyttänyt tätä lausetta Maarian historia I -kirjan esipuheessa, joka oli päivätty ”maarianpäivänä 1944”, todetessaan Maarian kunnan lakkaavan olemasta itsenäisenä kuntana.

Timo Leinonen

LÄHTEET

Einar W. Juva. ”A. M. Tallgrenin muistolle”. Varsinais-Suomen Maakuntakirja 10. Turku 1948.
Kivikoski, Ella. Tehty työ elää. A. M. Tallgren 1885–1945. Suomen muinaisyhdistys. Helsinki 1960.
Stenfors, Piia. Suomalainen kotiseutuliike 1894–1944. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Helsinki 2006.
http://senc.hum.helsinki.fi/wiki/Ananino_Culture Päivitetty 12.10.2014
http://fi.wikipedia.org/wiki/J._R._Aspelin Viitattu 10.10.2014
<http://www.kansallisbiografia.fi/kb/artikkeli/6461/> Päivitetty 12.10.2014
http://fi.wikipedia.org/wiki/Eurasia_Septentrionalis_Antiqua Päivitetty 12.10.2014



Aarne Michael ”Mikko” Tallgren oli Suomen Muinaismuistoyhdistyksen jäsen 1904–1942 ja puheenjohtaja 1930–1942. Yhdistys pystytti hänen haudalleen Maarian kirkkomaalle hautapaasin, johon on hakattu teksti: Tehty työ elää. Samassa perhehaudassa lepäävät Mikon isä kirkkoherra Ivar Tallgren sekä sisaret Aili ja Anna-Maria Tallgren.

Timo Leinonen

A.M. TALLGREN SYMPOSIUM:
TEHTY TYÖ ELÄÄ



Maarian pappilassa varttuneelle, Suomen kotiseutuliikkeen perustajahahmolle, Viron, Suomen ja Venäjänkin arkeologian suurelle nimelle, Aarne Michaël Tallgrenille (1885–1945) omistettujen tilaisuuksien ohjelmat:

Osa I Turun kristillisellä opistolla
Lustokatu 7, 20380 Turku
21.3.2015 kello 12.00–16.00

- Tallgren-suvun edustajien terveiset symposiumille
- Kirjailija Tytti Issakainen:
A. M. Tallgrenin elämäнкаari.
- Suomen Kotiseutuliiton puheenjohtaja, professori Janne Vilkuna:
A. M. Tallgren, Suomen kotiseutuliikkeen uranuurtaja.
- Suomen Muinaismuistoyhdistyksen puheenjohtaja, professori Mika Lavento: A. M. Tallgren, yhdistyksen pitkäaikainen jäsen ja puheenjohtaja.
- Toimittaja Jukka Palm:
A. M. Tallgren tutkimusmatkailijana.
- Arkeologi Juha Ruohonen:
Aurajoen varren muinaisjäännökset ja niiden löytöhistoria sekä Ravattulan Ristimäen kirkonpaikan uudet tutkimustulokset.
- Kaarina-Seura ry:n puheenjohtaja Sirkka Mylly:
Symposiumin osa II Koriston tallilla ja Ravattulan Ristimäellä.

Tilaisuus on maksuton. Väliajalla on kahvitarjoilu.

Kaikki kiinnostuneet ovat tervetulleita tilaisuuksiin!

Järjestäjät: KoroiSet-lehti, Turun kristillinen opisto, Turku-Seura ry, Kaarina-Seura ry, Lakipalvelu Leinonen



Timo Leinonen

Osa II
Kaarinassa, Koriston tallilla ja Ravattulan Ristimäellä
Prännikatu 1, 20780 Kaarina
29.8.2015 kello 12.00 – 16.00

- Dosentti Visa Immonen:
Piikkiössä syntynyt arkeologi Juhani Rinne (1872–1950) ja hänen elämäntyönsä.
- Arkeologi Kaisa Lehtonen:
Kaarinan kaupungin alueella Aurajoen läheisyydessä olevia arkeologisia löytöpaikkoja ja niiden kertomaa.
- Kaarina-Teatteri Ry:n näyttelijät Jarmo Kujala ja Martti Lappi:
”Unen ja toden rajamailla.” Tarinoita ja lauluja Ravattulan Ristimäellä.

Tilaisuudet ovat maksuttomia. Tilaisuuksien väliajalla on kahvitarjoilu. Koriston tallilta järjestetään kuljetus Ristimäellä elokuun tilaisuuden yhteydessä. Kuljetuksesta peritään 5 euron maksu.

Kaikki kiinnostuneet ovat tervetulleita tilaisuuksiin!

Koroistenniemi Metsähallituksen hoidossa

Kulttuurihistoriallisesti arvokas Koroistenniemi on siirtynyt Metsähallituksen hoitoon. Niemen käyttöä ja kehittämistä suunnitellaan monen tahon kanssa yhteisvoimin.

Vuoden 2014 alussa Koroistenniemi siirtyi valtion kiinteistöstrategian mukaisesti Museovirastolta Metsähallituksen luontopalvelujen hoitoon yhdessä 28 muun historiallisen kohteen kanssa. Kulttuuriperinnön hoito ei ole Metsähallitukselle uutta, sillä sen hoidossa on jo entuudestaan satoja arvokkaita rakennuksia ja muinaisjäänöksiä.

Luontopalvelut ryhtyy nyt suunnittelemaan siirtyneiden kohteiden käyttöä ja kehittämistä.

Piispanistuin Koroistenniemiellä

Aurajoen alajuoksulla sijaitseva Koroistenniemi on Suomen varhaiskeskiajan kenties tärkein keskuspaikka. Koroistenniemen piispankirkko oli 1200-luvulla Suomen kirkollinen ja hengellinen keskus.

Nykyään kirkosta on jäljellä vain kivijalka ja muistona paikan historiasta kohoaa Koroistenniemen tuttu maamerkki, valkoinen risti.

Niemen takana on piispalle kuulunut Koroisten kartano tiluksineen ja peltoineen.

Eläviksi tapahtumapaikoiksi

Historia kiinnostaa, ja monet luontopalveluille siirtyneistä kohteista ovat tärkeitä niin matkailulle kuin paikallisillekin. Näitä historiallisia arvokohteita kehitetään ennakkoluulottomasti, mutta niiden arvolle sopivalla tavalla eläviksi ja iloa tuottaviksi tapahtumapaikoiksi.

Luontopalvelut pyrkii olemaan mahdollistaja, joka tarjoaa puitteet ja kannustaa paikallisia toimijoita mukaan kehittämään toimintaa. Yrittäjien ja yhteisöjen kanssa tehdään yhteistyötä historian elävöittämisessä, opastuksessa ja esimerkiksi kahvila-toiminnassa. Tavoitteena on, että kohteet tuottavat hyvinvointia kävijöille, mahdollisuuksia paikallisille yrittäjille ja yhteisöille, euroja paikallistalouteen ja hyvää mainetta alueelle.



Janne Peltonen

Koroistenniemiellä yhteistyö paikallisten toimijoiden, Turun kaupungin ja kaupunginosayhdistysten kanssa on erityisen tärkeää, sillä niemi osana Aurajoen maisemia on kaupunkilaisten suosima lähivirkistyskohde.

Valtakunnallisesti merkittävaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi luokiteltu Koroistenniemi on myös osa Turun kansallista kaupunkipuistoa.

Koroistennimen tulevaisuutta ideoitin joukolla

Marraskuun lopussa luontopalvelut järjesti Koroistenni-

men sidosryhmille yhteisen työpajan, jossa kerättiin ideoita ja ajatuksia alueen kehittämiseen. Mukana oli ideoijia muun muassa Turun kaupungin eri toimialoilta, Elävän Kulttuurin Koroinen EKK ry:stä, Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunnasta sekä Halinen-Räntämäki ry -kaupunginosaseurasta ja Aurajokisäätiöstä.

Työpajassa esille nousi erityisesti toive kehittää Koroistenniemiä lisää erilaista toimintaa ja tapahtumia. Myös yhteistyötä viereisen Koroisten tilan kanssa toivottiin lisäävän. Sieltä käsin olisi mahdol-

lista järjestää esimerkiksi erilaisia tapahtumia ja kursseja.

Keskusteluissa korostui myös Koroistenniemen luonne kirkollisena paikkana, jota tulee kunnioittaa ja ottaa huomioon toimintaa suunniteltaessa. Työpajassa oltiin yhtä mieltä siitä, että paikkaan liittyvä mielenkiintoinen historia ja moninaiset tarinat halutaan saada nykyistä paremmin kävijöiden tietoon ja sitä kautta lisätä paikan arvostusta.

Opasteita ja verkkosivut

Tänä vuonna Metsähallituksen luontopalvelut uusii Koroistenniemen opasteet.

Kesään mennessä Koroistenniemi saa myös omat verkkosivunsa www.luontoon.fi -sivustolle, jossa esitellään kaikki luontopalvelujen hoidossa olevat luonto- ja historia-kohteet.

Maisemanhoitoa jatketaan niittämällä alue kaksi kertaa kesän aikana. Koroistenniemielle laaditaan myös luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma.

Aino von Boehm
Suunnittelija
Metsähallituksen luontopalvelut

**kukkakauppa
NUMMEN NARSISSI KY**

Vanha Hämeentie 29
Turku
Puh. 02 237 2005
AVOINNA:
Ark. 9.00–18.00
La–Su 9.00–14.00

**WIKLUNDIN
APTEEKKI**

Maarian Myllyojalla Tapahtuu

c/o Marja-Liisa Haapa-aho
Paimalantie 374, 20460 TURKU
ks. www.goldenage.fi/ruusuportti
ruusuportti@gmail.com
Tilaisuudet järjestää Ruusuportti ry
Tervetuloa

**Avanto ja konsertit
talven iloja Maariassa**

Nyt on aika lähteä avantouinnille Maarian Rivieralle, entisen tiili-tehtaan hiekkakuopalle Jäkärlänsä. Avantoa pidetään sulana koko talven.

Kauneuselämystä hakevalle hiihto pitkin Maarian altaan rantoja (jälle meno voi koitua uimareissuksi) on melkein yhtä vaikuttavaa kuin soutu altaan pitiudelta kesäaikaan.

Maarialaisiin voi tutustua vaikkapa SPR:n kirpputorilla leppoisalla kahvituokiolla. Paikka on hyvin suosittu ja siellä kokoontuu useita ryhmiä, muun muassa aikuisten miesten ”ukko-kerho”.

Kulttuuri on Maariassa tärkeää. Myllyojan huippukonsertit useita kertoja vuodessa tarjoavat maailmankuulujen taiteilijoiden musiikkia, seuraavan kerran lauantaina 7. maaliskuuta klo 18. Vakioesiintyjiä ovat pianisti **Maria Kamchilina-Larionova**, säveltäjä, alttoviulisti **Oleg Larionov** TFO:sta sekä heidän poikansa, 8-vuotias **Maxim**, joka on CCI-kuoron nuorin jäsen. Hän voitti ikäluokkansa vuosi sitten New Yorkin maailmanlaajuisessa viulistikilpailussa. Usein mukana on myös oopperalaulaja, bas-sobaritoni **Juha Kotilainen** sekä joku Pietarin Mariinsky-teatterin sopraanoista.

Teksti ja kuva: Päivi Eskola

Kahdeksanvuotias viulisti, pianisti, laulaja Maxim Larionov esiintyy usein Maarian Myllyojalla.

EVIVA-toimintaohjelma

Alueellisia malleja asukkaiden hyväksi

EVIVA-ohjelma kehittää Turun eri kaupunginosissa yhteistoiminnan malleja. Tarkoituksena on lisätä asukkaiden hyvinvointia. Päämäärää kohti edetään kokeilemalla ja asukkaitten kokemuksia kuunnellen.

Turun kaupungin Vapaa-aika-toimialan EVIVA-toimintaohjelma on testannut vuodesta 2012 alkaen alueellisen yhteistyön verkostomaista toimintatapaa Runosmäki-Raunistulan, Pansio-Jyrkkälän, Varissuo-Lausteen sekä Nummi-Halisten suuralueilla.

Toimintatapa on vahvistanut yhteistyötä niin Turun kaupungin kulttuuri-, nuoris-, liikunta-, kirjasto- ja museopalveluiden kesken kuin myös muiden kaupungin toimialojen välillä.

Ytimenä aluetiimit

Vaikka yhteistyötä on aina tehty vahvasti eri kaupunginosissa Turussa, ei yhteistyölle ja verkostomaiselle työskentelylle ole Aluekumppanuuden jälkeen ollut enää yhteistä toimintatapaa. EVIVA:n ajaman toimintamallin ytimenä ovat vapaa-ajan työntekijöistä koostuvat aluetiimit.

Aluetiimien tehtäväksi on annettu parantaa tiedonkulkua alueilla, edistää asukkaiden omaehtoista toimintaa sekä kehittää alueellisia vapaa-ajan palveluja yhdessä asukkaiden kanssa asukkaiden tarpeet ja toiveet huomioon.

Aluetiimien tueksi kullekin suuralueella on koottu myös kaupungin toimijoiden verkostot, jotka koostuvat vapaa-aikatoimialan edustajien lisäksi hyvinvointi-, sivistys- ja ympäristötoimialan edustajista.

Nykyisellään aluetiimit toimivat Pansiossa, Runosmäessä, Varissuo-Lausteella sekä Nummi-Halissa. Kuluvan vuoden aikana aluetiimit perustetaan myös muille viidelle suuralueelle.

Nummi-Halisten aluetiimin jäsenet tulevat EVIVA-tiimin lisäksi Kuralan Kylämaesta (museopalvelut), Q-vuoren nuorisotalolta (nuorisopalvelut), liikuntapalvelukeskuksesta, Nummen kirjastosta (kirjastopalvelut) sekä yleisten kulttuuripalvelujen yksiköstä.

Kehittämistä kokemusten kautta

EVIVA on halunnut luoda Turun kaupungin Vapaa-aikatoimialalle uudenlaista yrittämisen ja testaamisen työskentelyä, jossa pitkäjänteisen kehittämistyön rinnalle on haettu myös nopeita

kokeiluja ja uudenlaista palveluideoiden testaamista.

Kokeilukulttuurissa asioita ei voi eikä tarvitse suunnitella valmiiksi, vaan puolivalmis palvelu tai pelkkä ajatus tuodaan asukkaiden arvioitavaksi. EVIVA onkin testannut monia uusia palvelukonsepteja ja tapoja toimia käytännössä ennen lopullisia ratkaisuja.

Taidetalkkari ja Nappi naapuri

Runosmäen ja Pansion aluetiimit perustettiin ensimmäisinä, ja näillä alueilla on myös testattu eniten alueellisen yhteistyön erilaisia menetelmiä.

Alueellisen vapaa-aika-ohjaajan tehtävä pilotoitiin näillä alueilla vuosina 2013-2013. Runosmäessä kokeil-

tiin myös Unelmien kotikulmat -metodia, jossa haettiin uusia tapoja suunnitella palveluja yhdessä alueen asukkaiden kanssa.

Taidetalkkari on parantunut asuin ympäristöjen viihtyvyyttä yhteisötaiteen keinoin niin Runosmäessä kuin Pansiossakin ja jatkaa työtään myös kuluvana vuotena.

Tulevan kevään ja kesän tärppinä voi mainita Nappi naapuri -sovelluksen, joka toimii sosiaalisen median kanavissa ja jonka avulla voi helposti ja mukavasti sekä löytää että tarjota apua naapureilleen.

Esimerkkejä voisi luetella vielä paljon enemmän, mutta olennaista näissä kokeiluissa on ollut niiden pilottimainen luonne: osa on onnistunut paremmin ja osa huonommin, mutta kaikista on kuitenkin saatu arvokasta oppia.

Nummi-Halisten alueella pääpaino tulee tänä vuonna olemaan Halisten nuorten palveluiden parantamisessa ja siihen liittyen tullaan näkemään muutamia mielenkiintoisia kokeiluja.

Toni Ekroos
EVIVA-hankkeen koordinaattori

EVIVA lyhyesti

Turun kaupungin vapaa-ajanhallintokuntien EVIVA-toimintaohjelma on ottanut tehtäväkseen kaupunkilaisten hyvinvoinnin parantamisen kannustamalla kaikkia turkulaisia virikkeellisempään vapaa-aikaan ja vaihtamaan vapaalle liikunnan, kulttuurin ja erilaisten harrastusten pariin. Kaupunkilaisten hyvinvointia parannetaan räätälöimällä vapaa-ajanpalveluja entistä enemmän vastaamaan kaupunkilaisten toiveita ja tarpeita.

EVIVA on lyhenne sanoista "ennaltaehkäisevä virikkeellinen vapaa-aika".

**TERVETULOA
TUTUSTUMAAN
UUDISTETTUUN
APTEEKKIIMME!**



APTEEKKI

NUMMENMÄEN APTEEKKI

Hämeentie 24, 20540 Turku puh. (02) 2764 740

Tyksin T-sairaala vastapäätä

Avoimna ark. 8.30-21, la 10-18, su ja pyhäpäivät 12-18

Kuuntele kirjaa!

Haluatko osallistua mukavaan ja helppoon tapahtumaan kirjastossa? Tule lukemaan ääneen!

Tarvitaan vain hiukan rohkeutta ja hyvää lukemista!

Lukemisen saat valita itse, samoin kohderyhmän: lapsille tai aikuisille, kavereille tai kaikille tai vaikka kirjaston käsinukelle.

Toivomme lukijaa toukokuun Nummenpakanviikolle mutta myös muut ajankohdat käyvät.

Ota yhteyttä Nummen kirjastoon aukioloaikoina tai soita Maikulle, 040 770 0233 tai sähköposti majja-leena.alanko@turku.fi.

Kuule runoilijaa

Jos et halua esiintyä, tule lainaamaan äänikirjoja tai kuuntelemaan elävää runoilijaa **keskiviikkona 25.2. klo 18**. Silloin Nummen kirjastossa **Mika Kivelä** esittelee uusimman kokoelmansa Räkäkännirakkautta.



Ihanaa turinaa

Muista myös ikäihmisten Turinakerho joka keskiviikko klo 10-11.30. Siellä saa turista, jutella ja tehdä muuta kivaa kahvittelun lomassa.

Terveisin Nummen kirjasto, Töykkälänkatu 22. Avoimna ma-to klo 10-19, pe 10-16.



Haaveissa ensiasunto?

Tule kuulemaan asiantuntijoiden vinkit oman kodin hankintaan Turun Seudun Osuuspankin **Ensiasunnon ostajan iltaan** tiistaina 24.3.2015 klo 17.30, Maariankatu 4.

Ensiasunnon ostajan illassa tarjoamme tiiviin tietopaketin ensiasunnon ostajalle. **Kerromme ASP-säästämisestä, turvallista asuntolainoista, asuntokaupan vaiheista ja vastuista, veroasioista sekä vakuutuksista.**

Tilaisuuden alussa tarjolla pientä purtavaa. Ilmoittauduthan viimeistään 19.3. osoitteessa op.fi/turunseutu.

Yhdessä hyvä tulee.

OP Turun Seutu

**LOUNASRAVINTOLA
TURKU**

Humaliston- ja Puutarhakadun kulma

Avoimna arkisin klo 10.00-16.00

Runsaan noutopöydän lisäksi myös Kebab annoksia.

NOUTOPÖYTÄ

9€

TERVETULOA LOUNAALLE
www.turkulounas.fi



Eve Mäkinen Nalle Puhina, Karoliina Honkanen Kapteeni Koukkuna ja Laura Laasanen Ihmemaasta eksyneenä Liisana eläytyivät rooleihinsa.

Lastenohjaajat näyttämöllä

Abrakadabra ja simsalabim

Turun kristillisen opiston lastenohjaajaopiskelijoiden näytelmä on jokakeväinen odotettu tapahtuma pienille ja suuremmillekin katsojille.

Lastenohjaajaopiskelijoiden näytelmä on jo niin kauan ollut osa Turun kristillisen opiston kevätlukukautta, että ilmaisuaineiden opettaja **Marjaana Utriainen** ei muista, kuinka monetta näytelmää tällä kertaa oli ohjaamassa. Ehkä kymmenettä, ehkä viidettätoista.

Satuhahmot etsivät tietä kotiin

Siitäkään ei ole muistikuvaa, mistä tarkalleen idea tämänvuotiseen näytelmään tuli. Kyseessä on kestävä kehityksen trendiin sopiva

kierrätetty idea: koripallon heittelyn seurauksena lastenhuoneen kirjahylly kaatuu ja satuhahmot putoavat kirjoistaan. Tarvitaan lauluja, taikasanoja ja monenmoista jumppaa ennen kuin Tarzan pääsee Janensa luokse, Liisa Ihmemaahan ja Peter Pan ystävineen (ja rakkaine vihollisineen) takaisin Mikä-Mikä-Maahan.

Hurja juttu -näytelmän ohjaaja koosti opiskelijoiden toiveiden mukaan aiempien käsikirjoitustensa pohjalta.

– Esitetäänhan Shakespeareinkin näytelmiä vuosi-

sadasta toiseen eli hyvää ideaa kannattaa ja täytyy käyttää useammin kuin kerran, totesi ohjaaja urakan alkaessa joulukuussa.

Opiskelijoiden luomus

Esityksen tuoreuden takaaavat ensi kertaa lavalle astuvat näyttelijät, opiston toisen vuosikurssin lastenohjaajaopiskelijat. Näytelmä on heidän parin opintoviikon laajuisen valinnainen kurssinsa.

Lavastus, puvustus, laulun sanoittaminen, koreografia – kaikki ne ovat opiskelijoiden itse työryhmissään luomia.

Kaiken kaikkiaan esityksen harjoitteluun jää noin 35 tuntia, noin viikko, joten siinä ei ole mitään huolestuttavaa, että vajaa viikko ennen esityksiä näytelmä on vielä vaiheessa. Uudelleen sanottu lastenlaulu ei toimi, osa opiskelijoista kerääntyy pulisemaan, näyttämöllä harjoillaan päämäärättömästi. Puhelin pirisee, kun kutsun saaneet päiväkodit varailevat paikkoja näytöksiin.

Ohjaaja syöksyy puhaltamaan puhtia väsähtäneeseen koreografiaan:

– Ei mitään vinonapamudostelmia vaan puhtia, eläytymistä, tiedostakaa nonverbaalit viestinne!

Opiskelijat ryhdistäytyvät ja virittävät laulun, työ jatkuu.

Satapäin lapsia ja pari outoa possua

Viikko kului, koitti tammikuun loppu. Noin viisisataa lasta ja yli sata opiston omaa opiskelijaa, maahanmuuttajia, perusopetuksen opiskelijoita sekä tietysti henkilökuntaa, saapui katsomaan näytelmää. Aitiopaikat heti näyttämön edessä permannolla oli totta kai varattu kunniavieraille, päiväkotien lapsille ja heidän ohjaajilleen.

Ensimmäisessä esityksessä on vielä jännittynyt tunnelma, mutta parin esityksen jälkeen opiskelijat esiintyvät itsevarmasti, eläytyen ja selvästi nauttien. Lapset nauravat, aikuiset hörähtelevät, tunnelma on iloinen ja innostunut.

– Näissä opiston lastenohjaajaopiskelijoiden näytelmissä on aina jotakin hauskaa kaikenikäisille, välillä nauravat sekä aikuiset että lapset,



Veli Pontevan kadottaneet pienet possut, Emma Mätkönen ja Anna Rinne, löysivät turvallisen paikan Punahilkka Heidi Virtasen selän takaa.

välillä jommatkummat, joskus naurattaa vain lasten spontaanit reaktiot, toteaa opiston äidinkielen opettaja **Anu Visa**.

Samaa sanovat monet opiston maahanmuuttajaopiskelijat, joiden koulupäiviin esitys tuo mukavaa vaihtelua, mutta tarjoaa samalla uuden tilaisuuden oppia suomea:

– Oli hauskaa nähdä tuttuja satuhahmoja ja oppia niiden suomenkielisiä nimiä. Winnie Puh on siis Nalle Puh, sanoo perusopetukseen valmistavassa opetuksessa opiskeleva **Ahmad Faez**.

Ennestään tuntemattomien hahmoja näytelmässä nähtiin: Veli Pontevaa kaivanneet pienet possut, joita **Emma Mätkönen** ja **Anna Rinne** hauskaasti esittivät, nöf-nöf, eivät olleet tuttuja monille aasialaisille ja afrikkalaisille opiskelijoille. Niinpä kolmen pienen possun ja ison pahan suden tarinaan voidaan tutustua tarkemmin suomen kielen oppitunneilla.

Kurssi tuottaa lisäetuja

Hauskaa on näytelmäkurssin aikana myös näyttelijöillä ja ohjaajalla, minkä takaa molemminpuolinen luottamus.

Hernettä ei vedetä nenään napakasta palautteesta, sillä kurssilla päästään ihan käytännössä harjoittelemaan niitä

taitoja, joille lastenohjaajan ammattitaito rakentuu: paineensietokykyä, vuorovaikutustaitoja ja luovuutta.

– Näytelmä on bonus, jonka kurssi tuottaa, kertoo Marjaana Utriainen.

– Opiston laadukkaalle koulutukselle se on joka tapauksessa oiva markkinointiväline: näytetään työelämälle, mitä kaikkea opistolta valmistuvat lastenohjaajat osaavat varhaiskasvatuksen lisäksi.

Kuten kaikkialla työelämässä, huoli tämänkin kurssin jatkosta on olemassa. Mitä tapahtuu puolentoista vuoden kuluttua, kun ohjaaja uhkaa vetäytyä eläkkeelle?

Asiaa lounaalla pohdiskelleet teologisten aineiden opettaja **Leena Haarala** ja viittomakielen lehtori, viittomakielen yksikön koulutusvastaava **Tiina Haaksilahti** ovat sitä mieltä, että Marjaana varmasti haluaa eläkepäiviltäänkin tulla ohjaamaan näytelmiä. Mitähän ohjaaja itse on tästä mieltä?

Selvää on, että Turun kristillisen opiston lastenohjaajaopiskelijoiden näytelmä sekä hyödyttää että ilahduttaa kaikkia ja sille toivotaan menestyksestä jatkoa.

Teksti: Laura Tikkanen
Kuvat: Anna Zhuchkova



Näytöspäivinä ohjaaja Marjaana Utriainen vetäytyi taka-alalle, mutta seurasi esityksiä vuorosanoja supisten ja opiskelijoiden kannustaen. – Näytelmäkurssin ja esityksen onnistumisen takaa molemminpuolinen luottamus, hän kertoo.



– Iik! Täällähän on lapsia! kauhistelivat kirjoistaan pudonneet satuhahmot.



Vakuusmaksut alk. 400 €.
Vuokraan sisältyy 10 Mbit/s
laajakaistayhteys.
Lemmikit sallittu.

Lisätiedot ja hakemukset: www.tvt.fi



TVT Asunnot Oy
Käsityöläiskatu 3, 20100 Turku
Avoimma: ma 10-17, ti-pe 10-16
Vuokraus, puh. (02) 262 4888
www.tvt.fi

Tervetuloa jätekeskukseen!

Topinojan jätekeskus vastaanottaa siivouksen ja remontoinnin jätteitä joka arkipäivä.

Tervetuloa asioimaan!

- sähkölaitteet, vaaralliset jätteet, metalliromu, pienet puhtaat maa-kuormat sekä risut ja kannot vastaanotetaan kotitalouksilta maksutta

- **PUUJÄTE** käsitelty ja käsittelemätön 5 e/m³
- **SANITEETTIPOSLIINI** lavuaarit 4 e/kpl, wc-tuolit 8 e/kpl
- **HUONEKALUT** 11 e/kpl • **ENERGIAJÄTE** 15 e/m³
- **BETONI JA TIILIJÄTE** 15 e/ m³ • **KAATOPAIKKAJÄTE** 35 e/m³
- **POLTTOKELPOINEN JÄTE** 25 e/m³ • **KIERRÄTYKSEEN KELPAAMATON KIPSILEVY** 35 e/m³ • **KIERRÄTYKSEEN KELPAAVA KIPSILEVY** 20 e/m³

Topinojan jätekeskus

Pitkäsaarenkatu 7, Turku - Avoimma arkisin klo 6.30–21.00 sekä huhti-syyskuussa joka kuukauden viimeinen lauantai klo 10-15.

Apua oman kodin jätehuoltoon!

Turun Seudun Jätehuolto tarjoaa maksuttomia jäteoppaita ja taloyhtiöihin lisäksi rappulappuja ja jätetilamateriaaleja kuten tarroja ja tauluja omakustannushintaan. Ota yhteyttä niin kerromme lisää!



**HUOLLOT JA KORJAUKSET
KAIKKIIN AUTOMERKKEIHIN.
MYÖS ILMASTOINTIHUOLLOT JA
DIAGNOSTIIKKATESTAUKSET.**

AUTO-SALO Kärämäentie 4 Turku
Puh. 02 2539 331

Puutarhan pyhimys

Monet yksityiskohdat pihoissa tekevät tontista mielenkiintoisen. Kasvimaailman valinta kerralla tai vuosien mittaan on kuin kertomus omistajansa esteettisestä mausta ja tavoitteista ympäristön parantamiseksi.

Puut ja pensaat eivät kuitenkaan aina kehity, niin kuin oli toivottu kuvia katsellessa ja taimia hankittaessa. Tai sitten on leikkausinto loppunut ja hallittu luonnon-tila päässyt vallalle.

No, tontin ja pihamiljöön rakentelu on loputonta puuhaa ja monista pirun mielenkiintoista, kunhan pääsee perusasioista jyvälle. Ja nostaahan satsattu työ koko talon arvoa niin sisärakenteiden parantamisen kuin ulkoalueiden hoidonkin puolesta.

Nyt kauppaan tulleet monet ryömivät ja tiheäkasvuiset havupuut pensaat ja hillittykasvuiset pienpuut houkuttelevat uusiin ostoihin, istutuksiin ja kasvinvaihtoihin.

Eikä se jää tähän, vaan mukaan tulee eriväristä ja -muotoista pystiä ja koristettua. Lintuja, tonttuvia, sieniä ja erikokoisia figuureja sekä pikkueläimiä löytyy pihaa sulostuttamaan.

Ovathan ne helppohoitoisempia kuin elävät kasvit – aiheissa olisi kuitenkin vielä toivomisen varaa.

Pystien materiaaleja-kaan on tuskin ajateltu kylmään ilmastoon, elleivät ne ole selvää kiveä, Graniittista tehtyjä löytyy muutamia aiheita, ja silloin on talvenkestävyys taattu, jos vaan toteutus miellyttää.

Muistuu mieleeni eräs pystin ostaja Uppsalan ulkopuolelta, kirkonmies, joka päätti kerralla koristella tasamaapihansa.

Sienet ja pikkuaasit oli hankittu. Myös pari ujoa neitsyttä keimaili jo jalustalla lähellä pääkäytävää. Minun tehtäväni oli valita sopivia kasveja verhoamaan jalustoja ja osittain alastonta peltotonttia. Pystit eivät sitä tehneet, päinvastoin. Piha näytti todella paljaalta uusine hankintoineen.

Kuunililjan isot lehdet peittävät paljon, ja pensaat kasvaessaan muodostaisivat salaperäisen sokkelokäytävistön, josta löytyisi kätkeytyneitä tonttuvia ja neitsyeitä vesipyty olalla.

Kaikki kasvoi hyvin kasvukauden aikana. Patsaspinnan sammaloituminen ottaisi ehkä pari vuotta, tai kauemmin, ja patina sulauttaisi pystien kelmeät pinnat paremmin pohjoismaiseen valoon. Näin puhuimme altaanilla kahvia maistellessa ja kasvaa ihaillessa.

Ystäväni oli muuttanut Kaliforniasta Upsalaan ja halusi näyttää, kuinka tontti nopeasti asutetaan sekä ulkoa ja sisältä. Taideteokset oli hankittu paikallisesta liikkeestä ja ulkotiloihin tarkoitettu. Naapurien kommentit olivat yleensä kiittäviä ja odottavia.

Ystäväni pihassa kasvit kuihtuivat syksyllä ja paksan puri viimeiset marjaomenat tilhien avustamana, tilhien, joita hän kivenkovaan väitti papukaijoiksi eikä uskonut niiden pesivän pohjollassa.

Lumi paranteli daamien muotoa erikoisen viehkoksi pääkäytävän varrella. Välillä lumi peitti pensaat ja katot. Välillä se suli pois, aivan kuin meillä Turussa on talvisin tapana.

Tuntui kuin figuurit olisivat eläneet talven käsittelyssä. Huurre puuteri erikoisesti neitsyet. Se ikään kuin kasvoi ulos ruumiinosista pehmentäen jo ennestään herkulliset muodot ylimaallisen kauniiksi. Ne hohtivat helmikuussa kuin valkoiset papittaret antiikin saduissa.

Kevät tuli, ja kylmyys väistyi vähitellen paljastaen urheat lumikellot pystien juurella. Pienten yöpakkasten kera ne mursivat yöroudan loistaen kevään ensi airueina.

Tuskin oli ilmat asettuneet ja puutarhatuolit kannettu altaanille, niin alkoi tapahtua. Ennen niin viehko ilme neidolla muuttui päivä päivältä. Puolet daamin naamasta valui pois, käsistä putosi sormia kuin spitaalisesta ja embare luiskahti jalkoihin olalta.

Jos talvi oli ollut kylmä, niin toinen kesä olikin sitten pysteille aivan liian kuuma. Muruset vierivät joka sateen jälkeen runsaina patsaan kasvoina muuttaen ne yhtä ilmeikkääksi kuin vanhan äitini leipälappio.

Kannattaa tarkistaa hankittaessa, että koriste kestää Länsi-Suomen ilmastoa. Ja jos epäilee materiaalia eikä tunne sitä, jää ilo pystistä yhä

tä lyhyeksi kuin muuttolintujen vierailut ja pesimiset tontilla.

Itse toivon enemmän mielikuvitusta koko valikoimaan. Toivon, että suomalaiset pihat saisivat jotakin omasta tarustostaan koristeiden joukkoon, vaikkapa mini Havis-Amandan tai Väinämöisen harppunsa kanssa.

Ehkä itse valitsisin – jos valikoimaa on – kunnan graniitista tehdyn puutarhan pyhimyksen. Näinkin muutamia sopivan kokoisia Rooman ulkopuolella eräissä liikkeessä. Vahinko vain, että sieltä ei löytynyt meidän Pyhää Henrikiämme. Sitä paitsi se massa, josta patsaat oli tehty, ei näyttänyt aidolta kiveltä eikä edes kuululta marmorilta, jolla Helsingissä taloja päällystetään.

Olen mielestäni huomannut selvää pienen kulttipaikan puutetta, kun olen syynännyt ihmisten pihoja. Tarkoitukseen sopiva esine ei ole tatti eikä aasi, vaan tunnistettava hahmo, joka lisää ajatuksen lentoa silloin, kun on aika pysähtyä filosofoimaan ja mietiskelemään omassa puutarhassa.

Työn lomassa kannattaa myös ottaa aikaa ja miettiä, minkä oksan minä annan kasvaa ja onko jo aika kaataa tuo vanha täysin palvelut Astrakaani, vai annanko puuvanhukseksi vielä pari vuotta aikaa, onhan sen iso isä istuttanut ennen sotaa.

Kunnan selvä reliefi jäätymistä kestävästä kivistä tai mukavalla motiivilla olisi hyvä lahja monelle laiminlyödyille tuttavalle. Jos hinta- ja laatusuhde vain on sopiva, niin uskon, että kaupat syntyvät.

Arno Kasvi

Kirjoittaja on Ruissalon kasvitieteellisen puutarhan emeritus ylipuutarhuri, joka kulkee puutarhoissa ja muistoissaan.



www.maarianseurakunta.fi

Maarian seurakunnan tapahtumia

MAARIAN KIRKKO

- Messu joka sunnuntai klo 10.
- Arki-illan ehtoollinen parillisten viikkojen ke klo 18.30.
- Pieni rukoushetki parittomien viikkojen ke klo 18.30.

PALLIVAHAN KIRKKO

- Viikkomessu sunnuntaisin klo 17.
- Johannesmessu joka kuukauden viimeisenä su klo 17.

PERHEKERHOT

Perhekerhot ovat avoimia kaikille lapsiperheille. Hartaus- ja muskarihetket, askartelua ja vapaata leikkiä. Ennakkoilmoittautumista ei tarvita. Mukaan voi ottaa pienet eväät ja sisätossut.

- Pallivahan srk-keskus to klo 9 Perhekerho, ti klo 14 Vauvakerho.
- Maarian pappila ti klo 9 Perhekerho.
- Halisten srk-talo ma klo 16-18.30 Perhekahvila.
- Hepokullan srk-talo ti klo 9.30 Perhekerho.
- Kotimäen srk-talo pe klo 9.30 Perhekerho.
- Yli-Maarian srk-talo to klo 9.30 Perhekerho ja ke klo 17.30 Iltaperhekerho.

Perhekerhoja ei hiljaisella viikolla 30.3. – 3.4.

JUMPPAA KROPALLE JA KOPALLE

Tuoli- ja muistijumpissa saa virikettä ikääntyvälle kehölle ja aivoille turvallisessa ympäristössä. Jump-
pien yhteydessä välillä myös hartaushetki.

Tuolijummat

- Hepokullan srk-talo joka ti klo 12.30.
- Pallivahan srk-keskus joka ma klo 10.15. Hinta 2 €, sis. kahvit.
- Kotimäen srk-koti parillisten vkojen ti klo 14.
- Yli-Maarian srk-taloparittomien vkojen to klo 13.

Muistijummat

- Muisteluryhmä Hepokullan srk-talo, parillisten vkojen ma klo 13.
- Kotimäen srk-koti, parittomien vkojen ti tasapainottelua klo 12.30 ja kädentaitoja klo 13.30.
- Muistijumppa Kotimäen srk-koti, parillisten vkojen ke klo 13.

PAPPI PAIKALLA

Ke klo 13 pappi on tavattavissa ilman ajanvarausta Raunistulan srk-talolla ja Yli-Maarian srk-talolla.

PÄÄSIÄINEN

Maarian kirkko

- Su 29.3. klo 10 Palmusunnuntain messu, Leena Sirén, Mikko Laurén, Tero Niemi
- Ma 30.3. klo 18.30 Hiljaisen viikon iltajumalanpalvelus, Katri Rinne, Ulla Vuola
- Ti 31.3. klo 18.30 Hiljaisen viikon iltajumalanpalvelus, Katri Rinne, Tero Niemi
- Ke 1.4. klo 18.30 Hiljaisen viikon iltajumalanpalvelus, Katri Rinne, Tero Niemi
- To 2.4. klo 18 Kiirastorstain iltamessu, Kimmo Loukiala, Katri Rinne, Ulla Vuola
- La 4.4. klo 22 Pääsiäisyön messu, Mikko Laurén, Jari Laaksonen, Heikki Rainio
- Su 5.4. klo 10 Pääsiäisaamun messu, Leena Sirén, Lassi Rajamäki, Ulla Vuola
- Ma 6.4. klo 10 Messu, Kimmo Loukiala, Heikki Rainio

Pallivahan kirkko

- Pe 27.3. klo 17.30 Nuorten messu, Anna Orenius, Ulla Vuola
- Su 29.3. klo 17 Palmusunnuntain Johannesmessu
- Ke 1.4. klo 18 Lasten pääsiäiskirkko, Saara Palmunen, Ulla Vuola

- To 2.4. klo 18 Kiirastorstain iltamessu, Jari Laaksonen, Leena Sirén, Saara Palmunen, Tero Niemi
- Su 5.4. klo 17 Viikkomessu Anna Orenius, Meeri Kokkola, Heikki Rainio, Pirjo Lepistö

Kotimäen srk-talo su 29.3. klo 13 Palmusunnuntain perhekerho ja pääsiäisvaellus, Kimmo Loukiala Runosmäen srk-koti ke 1.4. klo 12 Ehtoollishartaus. Jari Laaksonen. Kirkkokahvit.
Yli-Maarian srk-talo ke 1.4. klo 18 Ehtoollishartaus, Kimmo Loukiala, Heikki Rainio, Seppo Hörkkö

OSOITTEET

Maarian kirkko, Maunu Tavastin katu 2
Pallivahan kirkko ja srk-keskus, Paltankatu 2
Halisten srk-talo, Gregorius IX:n tie 8
Hepokullan srk-talo, Varkkavuorenkatu 23
Kotimäen srk-talo Arkeologinkatu 1, Jäkärlä
Maarian pappila, Sorolaisenkatu 4
Raunistulan srk-talo, Murtomaantie 12
Yli-Maarian srk-talo, Mittumaarintie 73

Muutokset mahdollisia.
Lisää seurakunnan toiminnasta löydät
Kirkko ja me -lehdestä sekä
www.maarianseurakunta.fi.

Tervetuloa TURUN KRISTILLISEEN OPISTOON opistolaispäivän viettoon Marian päivänä 22.3.2015

- klo 10 messu Maarian kirkossa
- messun jälkeen lounas opistolla
- klo 13 siioninvirsiseurat opistolla

Opisto juhlii tänä vuonna
90-vuotista taivaltaan.

Tervetuloa opistolle myös arkisin.
Kello 11–13 ruokasalissa on
tarjolla maittava lounas.
Tule testaamaan ja nauttimaan!

Turun kristillinen opisto,
Lustokatu 7, 20380 Turku

katajamäki

Aulis Katajamäki on syntyperäinen halislainen ja asunut Halisissa 70 vuotta. Nykyään hän asuu Uittamalla.



Parturissa

Olen niitä miehiä, jotka eivät helposti vaihda parturia. Syy lieene se, etten minä kuitenkaan pysty sanomaan, mistä pitäisi leikata ja mistä ei. Hiuksista toiset leikataan päätä myöten ja toisia vain vähän latvasta lyhennetään ja muita siltä väliltä.

Olen asunut poissa Halisista jo toistakymmentä vuotta, mutta silti käyn siellä parturissa. Kun minä tulen ovesta sisään, tietävät jo heti, miten tuon ”tupaukon” hiukset leikataan.

Mutta ajattelin vähän muistella sitä aikaa, kun hinta määräsi parturin.

Pikkupoikana ollessani oli yleensä parturi – Nummenmäen Kirkkotiellä – ”Kerhon Elli”. Elli kun leikkasi noin puoleen hintaan muihin verrattuna. Taloudelliset tekijät ratkaisivat silloin parturin.

Ellillä oli parturinliike omassa asunnossaan, pienessä torpassa jo mainitulla Kirkkotiellä. Pystyuuni (kakluuni) oli yhdessä nurkassa. Talvella siellä oli yleensä niin kylmä, että Elli leikkasi hiuksia päällystakki yllä. Muistan hänen kerran sanoneen: ”Kyl’ kelpaa ku on koivupuuta mitä pessään panna.” Minä en niitä nähnyt, mutta tuo asenne toi hänelle varmaan muutaman lämpöasteen lisää, millä tarkeni.

Siihen aikaan myös hiustenleikkuukoneet saivat liikkeelle panevan voimansa leikkaajan käsistä. Kahvoista puristamalla ja hellittämällä leikkuuterät liikkuvat.

Niinpä siitä hiukset katkesivat, jos nyt sitten katkesivat. Nimittäin joskus kävi niin, että parturi siirsikin jo konetta toiseen leikattavaan kohtaan, vaikka osa hiuksista oli kiinni vielä koneessa. Siitä sitten johtui ylimääräinen ”tukistus” ja sen seurauksena joskus jopa kiljaisu. (Koettakaapa vain kiskoa hiuksia juuri neen, ei tunnu hyvältä.)

Kehitys tukanleikkuun sarallakin edistyi niin, että siihenkin käytetään nyt sähkökäyttöisiä koneita. Muistan, kun ensimmäiset olivat termospullon näköisiä lieriöitä. Eipä ollut epäilystäkään, etteivät hiukset olisi katkenneet.

Nykyiset hiustenleikkuukoneet ovat jo kämmenen pohjaan lähes katoavia ”kännyköitä”. Toimivat akulla, joten johdotkaan eivät haittaa.

Mistähän sana parturi on lähtöisin? Olisiko niin, että kun miehet ennen kävivät ajattamassa partansa mainitun laisissa liikkeissä, niin mahdollisen sanan ”tukaturi” korvasikin sana ”parturi”.

Aulis Katajamäki

terveydeksi!

Kuntoilua maltilla mutta säännöllisesti

Hiljattain julkaistiin tanskalainen tutkimus, jonka mukaan kuntoilijan ei kannata juosta kovaa ja pitkään vaan hölkkätä rauhallisemmin kohtuullisia matkoja.

Tämä ei oikeastaan ole yllätys, sillä jo kauan on tiedetty, että fyysisen harjoittelun terveyshyödyt eivät lisäännä loputtomiin harjoittelun lisääntyessä.

Tässä tanskalaisten tutkimuksessa parhaaksi osoittautui hölkkä kolmas viikossa. Sopiva hölkkäaika oli puolesta tunnista kolmeen varttiin kerralla. Terveysvaikutukset eivät tule viikon tai edes kuukauden hölkkäilyn tuloksena, vaan sen pitää olla pysyvää ja muodostua osaksi elämää.

Niille jotka eivät pysty hölkkäämään, on myös hyviä uutisia. Nimittäin kaikki liikunta, pienikin, on pelkästään hyväksi.

Lähdetään vaikka istumisesta. Kannattaa nousta ylös ainakin kerran tunnissa ja olla jalkeilla pari kolme minuuttia. Tällä pienellä liikkumisella on jo huomattavan edullinen vaikutus elimistöön. Jos istuu koko päivän, näitä ylösnousuja pitäisi olla säännöllisesti.

Jokapäiväisessä elämässä kannattaa mahdollisimman usein valita vaihtoehto, joka laittaa liikkeelle. Valitse siis tavalliset portaat hissin tai liukuportaiden sijaan. Jos mahdollista, korvaa autolla ajaminen kävelyllä tai pyöräilyllä. Hissin tai auton käyttöä ei tietenkään ole syytä kieltää, mutta mitä useammin liikut, sitä parempi.

Kuntoliikunnan osalta tiedetään, että lyhyetkin rupeamat edistävät terveyttä.

Oli se sitten punttien nostoa, jumppaa, kävelyä tai hölkkää.

Nostamalla joka päivä käsipunteja 10–20 kertaa tai vaikkapa vain nousemalla tuolista 5–10 kertaa peräkkäin, edistät jo terveyttäsi. Jos 2–3 tunnin viikoittainen hölkkä tapahtuu 10 minuutin jaksoissa, sillä on lähes samankaltaiset positiiviset terveysvaikutukset kuin jos liikuntaa tehtäisiin puoli tuntia kerrallaan. Mutta jälleen: näitä 10-minuuttisia pitäisi tehdä säännöllisesti ja riittävästi.

Lihasten kunto on tärkeä tekijä torjuttaessa yhtä yleisimmistä nykyajan terveysuhkista, kakkostyypin diabetesta. Vaikka olisi hiukan ylipainoakin, hyvä lihaskunto on diabetekselta suojaava tekijä.

Lihaskuntoa saadaan parhaiten liikunnalla monipuolisesti. Parasta on, jos liikumisesta saa vielä mielihyvääkin. Sitä saa parhaiten liikkumalla toisten kanssa.

Ai, että miten minä itse liikun? Kerran pari viikossa yritän pelata pallopelejä, käyn äijäjumppassa ja kotona jumppaan sekä nostelen käsipunteja.

Säännöllisyys on haaste. Sitä edistävät kaverit. Jos joutuu olemaan kerran tai pari pois, niin kaverit alkavat heti ihmetellä, että missä äijä on ollut, kun ei ole näkynyt.

Pentti Huovinen



Kirjoittaja on lääkäri ja tietokirjailija
Turun Röntmän kunnalta



Innostu TKO?

– www.turunkristillinenopisto.fi –

Lapsi- ja perhetyön
perustutkinto:
ammattillinen peruskoulutus

Lapsi- ja perhetyön perus-
tutkinto: näyttötutkinto

Viittomakielisen ohjauksen
perustutkinto

Koulunkäynnin ja aamu- ja
iltapäivätoiminnan
ohjauksen ammattitutkinto

Suntion ammattitutkinto

Web designer

Kauppätieteet

Lääketieteelliseen
suuntaavat opinnot

Oikeustiede
Psykologia ja
kasvatustiede

Viittomakieli ja
visuaalinen kommunikointi

Perusopetus

10-luokka

Maahanmuuttajien
suomen kielen
alkeisopinnot

Maahanmuuttajien
suomen kielen
jatko-opinnot



YY

KAA

KOO

NEE



Lokerot:

keräyskartonki
keräyspaperi
lasi ja pienmetalli
pakkausmuovi

LAJITTELU KÄY HELPOSTI KUIN YHTEENLASKU.

Nelilokero on oma keräyspiste kotipihallasi. Unohda jätteiden turhat
välivarastoinnit ja lajittele ne suoraan nelilokeroiseen astiaan!

Tyhjennyksen hoitaa nelilokeroinen erikoisauto, joka pitää jätteet
erillään ja kuljettaa ne hyötykäyttöön. Kun vaihdat Nelilokeroon, saat
näppärän kierrätyspisteen ja teet ympäristölle palveluksen.

Kysy lisää asiakaspalvelustamme ja tee tilaus!

www.nelilokero.fi
010 636 6080

www.lassila-tikanoja.fi

► JÄTEHUOLTO JA KIERRÄTYS ► KIINTEISTÖHUOLTO JA -TEKNIikka ► SIIVOUS JA TUKIPALVELUT
► VIEMÄRIHUOLTO ► VAHINKOSANEERAUS ► PROSESSIPUHDISTUS ► YMPÄRISTÖRAKENTAMINEN



Kuralan Kylämäen kevätohjelmaa 2015

Tapahtumat

Laitetaan pääsiäistä 27.–29.3.

Pe 9–14, la-su 11–17. 1950-luvun maalaistalon valmistautuu
pääsiäisen viettoon.

Kuralan Kylämäen teemaviikonloput

Iso-Kohmon emäntä puuhailee maalaistalon askareissa ja
Kokeiluverstaalla syvennytään kädentaitoihin eri materiaalien
kautta. Kahvila Omena ja Kanelissa voi piipahtaa nauttimas-
sa kupillisen kuumaa juota-vaa. Vapaa pääsy! Työpajoissa
pieni materiaalimaksu. Kerran kuussa: la-su klo 12–16.
28.–29.3. Pääsiäiskuoseja kankaalle ja munanmaalausta
perinteisellä vahatekniikalla.
25.–26.4. Pienille ritareille kesäleikkeihin: jousi, kilpi ja miekka.
23.–24.5. Silkkimaalauksella koruja ja huiveja.

Työpajat

Taitotiistai 13.1.–26.5.

Kaikenikäisille joka tiistai Kuralan kokeiluverstaalla klo
13–17.30. Ei ennakkoilmoittautumista. Vapaa pääsy!
Helmikuu: Paperista ja paperimassasta
Maaliskuu: Kevättä ja pääsiäisvalmisteluja
Huhtikuu: Kuralan kurakuukausi - materiaalina savi
Toukokuu: Iki-ihania koruja ja asusteita nahasta ja kankaasta

Kätkösuunnistusta Kuralassa

Tulkitse karttaa ja seuraa vihjeitä! Suosittu kätkösuunnistus-
kartta on lumien sulamisen jälkeen jälleen käytössä.

**Kursseja loppukeväästä ja alkukesästä
- ilmoittautuminen auki nyt!**

Ilmoittaudu kursseille osoitteessa
turku.fi/kuralankylamaki

Mollamaijakurssi 10.3.–14.4.

Ti klo 16.30–18.30. Valmistetaan oma mollamaija persoo-
nallisella vaateparrella perinteisten 1950-luvun kaavojen ja
ohjeiden mukaan. Nuorille ja aikuisille. Kurssimaksu 30e/hlö
(sis. materiaalit).

Kuralan kesäleirit I ja II (suomenkieliset)

Leikitään ulkosalla, tutustutaan Kylämäen ympäristöön ja
maalaistalon elämänmenoon sekä tehdään erilaisia 50-lu-
vusta inspiroituneita kädentöitä. Kouluikäisille lapsille.

Leiri I: 1.–5.6., ma-pe klo 10–15

Leiri II: 8.–12.6., ma-pe klo 10–15

Leirimaksu 50 e/hlö. Omat eväät mukaan, pukeuduthan sään
mukaisesti!

Härligt häftiga sommarkursser I och II (på svenska)

Igen en gång dags för de populära svenskspråkiga sommar-
kurserna på Kurala Bybacke där vi njuter av sommar och sol
i en unik miljö. Kursprogrammet är en mix av natur, historia,
lek och kreativitet.

Läger I: 1.–5.6., må-fr, kl. 10–15

Läger II: 8.–12.6., må-fr, kl. 10–15

Kursavgift: 50 euro där material ingår. Egen matsäck med.

**Kolme keskiaikaista kesäpäivää / Tre medeltida dagar
15.–17.6. (kaksikielinen/tvåspråkigt)**

12 v. täyttäneille, maanantaista keskiviikkoon klo 10–15.
Keskiaikaisia taitoja ja tekemisiä puusta, nahas-ta, villasta
oman valinnan mukaan. Kurssimaksu 30 euroa + materiaalit.
Hinta: 30 euroa + materiaalit. Omat eväät mukaan.

För 12 år fyllda, måndag – onsdag kl. 10–15- Medeltida
tekniker i trä, av läder, textil och ull efter eget val. Kursavgift
30 euro + material, egen matsäck med.

Kahvila Omena ja Kaneli

Kahvila Omena ja Kaneli avoinna
Museon aukioloaikoina sekä kevätkaudella:
Ti 11–18
La-su 11–15

Kahvilamuskarit tiistaisin
10–10.30 (ikäsuositus 0–2-vuotiaille)
12–12.30 (ikäsuositus 2–5-vuotiaille)
Osallistumismaksu 5 e/aikuinen ja lapsi, sis. kahvin ja pullan.

Yhteislauluhetket lauantaisin klo 13
Laulamme perinteisiä yhteislauluja. Vapaa pääsy!

**Tervetuloa Kylämäkeen, Jaanintie 45, 20540 Turku.
Puh. 02 2620 420.**



Raili miehensä Voitto Hellstenin kanssa Presidentin Linnan juhlissa vuonna 1964.

Kärsämäen tyttö maailman turuilla

Nuori Raili lähti Kärsämäestä maailmalle ja valloitti kuusikymmentä maata. Seikkailut on nyt talletettu yksiin kansiin. Kirja Kärsämäestä maailman turuille kertoo Raili Lehtosen elämästä 1930-luvulta tähän päivään.

Kaerlan alueella Mullin talon läheisyyteen nousi talvisodan jälkeen niin sanottuja ruotsalaistaloja Kaerlan myllyn työntekijöiden perheille. Sellaisessa talossa asui Lehtosen kuusiheinen perhe kymmeniä vuosia. Yksi lapsista oli Raili.

Kotikylällä

Koulu ja harrastukset olivat lähellä, kyläyhteisön elä-

mä oli tasaisen rauhallista, sotavuosia lukuun ottamatta. Kärsämäen kasarmille ja ampumakentälle harjoituksiin marssivat sotilaat olivat tuttu näky jo rauhan aikana.

Toki sota kosketti raskaasti monta perhettä, sillä kaikki eivät palanneet omaistensa luokse, vaan Maarian kirkon sankarihautaan.

Pulavuosien jälkeen elä-



Kortteja ja kirjeitä sateli maailmalta.

mä hiljalleen koheni, ja viisikymmenluvulle tultaessa tuntui, että ollaan voiton puolella.

Oppia Pariisista

Jo kouluvuosinaan Raili Lehtonen oli suunnitellut kampaajan ammattia ja haaveillut omasta liikkeestä. Päämäärätietoisena nuoren naisen tielle tulleet esteetkin eivät haavetta kaataneet.

Heti kun oli mahdollista, hän suuntasi opintomatoille ulkomaille, kohteena aluksi Saksa, myöhemmin muun muassa Pariisi ja Lontoo.

Oma kampaamo toimi hyvin, asiakaskunta vakiintui, tuli ajankohtaiseksi palkata työntekijöitä. Vuosien varrella hän koulutti itsensä lisäksi työntekijöitään ja lähetti myös heitä oppiin ulkomaille.

Alalla vallitsevia trendejä Raili toi tullessaan ja oli aina kokeilemassa ja kehittämässä uutta.

Sukunimet vaihtuivat

Ensimmäinen avioliitto oli myönnitys isän vaatimukseen.

Elettiin aikaa, jolloin nainen ei yksin voinut saada lasta ja omistaa taloa ilman miestä. Nimi muuttui Lehtosesta Kulmalaksi.

Kahden lapsen jälkeen liitto purkautui.

Sitten elämään astui **Voitto Hellsten**, tunnettu pikajuoksija. Raili ja Voitto alkoivat seurustella.

Elettiin vuotta 1956. Voitto oli lähdössä Melbournen Olympialaisiin. Raili kertoo: "Voitto halusi kihlautua, minä en. Näin olisi hyvä.

Vesosen kultasepäniikkeen kohdalla hän veti minut liikkeeseen haluten katsoa sormuksia. Vastustelin edelleen, mutta kun hän ehdotti minulle nilkkarengasta, se tuntui kivalta joten annoin hitsata kultaketjun nilkkani ympärille. Siinä se on edelleen kaikkien vuosien jälkeen. Itsel-

leen hän osti sormuksen."

Avioliitto sprintteri-kansanedustaja Voitto Hellstenin kanssa tutustutti Railin sen ajan urheilijoihin, poliitikkoihin ja julkisuuden henkilöihin.

Matkustaminen omassa maassa urheilijoiden kanssa teki Railille tutuksi laajalti kaupungit, urheilukentät, opistot ja tietysti eturivin urheilijoiden elämän. Oli uskomatonta, miten urheilijoita palvottiin. Pikkupojat tietysti, mutta myös naiset ja miehet ympäröivät kysymyksineen. Posti toi päivittäin kirjeitä ja kortteja.

Rooman olympialaisissa

Raili osallistui myös miehenä kilpailumatkoihin.

"Pääsin Rooman olympialaisiin vuonna 1960 Voiton mukana. Se oli suurenmoinen kokemus. Voitto asui Olympiakylässä, minä roomalaisessa hotellissa, aivan Fontana Di Trevin läheisyydessä. Kun Voitto oli juossut, pidimme yhteisen loman. Rooma nähtävyyksineen ja väen paljoutuksineen oli tietysti näkemisen arvoista. Me suuntasimme kuitenkin Napoliin ja sieltä Caprille, kokien sinisen luolan hämmästyttävän kauneuden.

Voitto ei ollut tyytyväinen suomalaisten johtajien ja valmentajien panokseen, sillä kaikki tekivät, miten parhaaksi katsoi. Aikatauluja ei annettu, ne piti itse kysellä. Yhteishenki ei toiminut, joten Voiton mielessä alkoi kypsyä ajatus urheilusta luopumisesta. Voitto oli tulisielu, ja äkkipikainen, helposti loukkaantuva, eikä aina punninnut sanomisiaan. Niitä hän sitten katui jälkeenpäin.

Urheilijat lähetettiin kisa-kaupungista kotimaahan, sillä päätösjuhla ja kiitospuheet varattiin johtoportaalalle."

Kun Voitto Hellsten valittiin kansanedustajaksi, muutui perheen normaali rytmi. Yrittäjän ja kansanedustajan eläminen samassa perheessä oli jatkuvaa aikatauluttamista, joka ei pidemmän päälle toiminut. Ajauduttiin avioeroon.

Vuosikymmeniksi Ruotsiin

Kolmas avioliitto **Lars-Göran Malmin** kanssa vei Railin Västeråsiin kolmeksisikymmeneksi vuodeksi.

Ruotsissakin Raili perusti kampaamoliikkeen. Turussa toimi Kampaamo Salon Ami. Sitä hoitivat hänen kaksi tyttärtään sekä hänen sisarensa **Regina Varjonen**.

Myös kolmannen miehensä työn tarjoaman edun vuoksi Railin oli mahdollista käydä erityisissä kohteissa kymmenien vuosien aikana.

Ystäviä ja kosijoita

Raili tutustui matkoillaan usein sattuman kautta mielen-

kiintosiin henkilöihin. Eräs sellainen oli **Nicolas Talham**, Jordanian kuninkaan serkku, Ammanin kaupungin arkkitehti. Syntyi monivuotinen ystävyys perheiden kesken.

Jordaniassa Nicolas Talham pyysi Railia taidenäytelyn emännäksi. Mielenkiintoinen tehtävä kuitenkin aiheutti pienen kömmähdyksen vuoksi pitkän ja jännittävän ketjureaktion.

Eräs tuttavuus toi eteen sinnikkään kosijan, taidemaalari-pianisti **Fernando Albenitzin**, edesottamukset. Etevä maalari käytti myös haamumaalaria, joten hänelle jäi vain signee-raus.

"Raili muistelee..."

Ensimmäisen kerran olin Kiinassa mieheni **Lars-Göranin** kanssa jo 1980-luvun alkupuolella, jolloin sinne vasta alkoi olla turistien helppompia päästä. Maan kuolemasta oli muutama vuosi, joka tapahtui 1976. Kansa oli kuin heräämässä painajaisunestaan.

Turisti oli silloin kansalle sen verran harvinainen näky, että meitä jäätin tuijotamaan. Lars, joka oli pitkä, kookas ja vaalea, sai osakseen valtavasti huomiota. Pienet kiinalaismiehet tulivat viereen mittauttamaan itseään ja vertailemaan pituuseroa. Lars ei toista kertaa tullut Kiinaan, ja minultakin meni melkein 10 vuotta seuraavaan matkaan.

Kiinan lisäksi olen käynyt noin kuudessakymmenessä maassa. Kiina osoittautui mielenkiintoisemmaksi. Siksi sinne tuli matkustettua kymmenen kertaa. Ehkä vieläkin matka suuntautuu sinne."

Teksti: Sirkka Tähti-Rantanen
Kuvat: Anette Varjonen

Kirjaa "Kärsämäestä maailman turuille. Kertomuksia Raili Malmin elämästä" voi tiedustella tekijältä: sirkka.tahtirantanen@gmail.com, puhelin 0400 705192.



Maailmanmatkaaja Raili Malm, muistelmien kirjoittaja Sirkka Tähti-Rantanen ja kirjan valokuvaaja Anette Varjonen.



Raili perusti kampaamon Turkuun ja Västeråsiin.